

GRANSKINGARDEPILIN FYRI SAMFELAGSMENNING

NÆRVERKIÐ - EIN GÓÐ TÆNASTA

OLGA BISKOPSTØ

ARBEIÐSRIT NR. 18/2008

ISBN: 987-99918-60-08-4

Nærverkið – ein góð tænasta

Olga Biskopstø

*Granskingardepilin Fyri Økismenning og
Nærverkið*

ARBEIÐSRIT NR. 18/2008

Um arbeiðsrit:

Arbeiðsrit eru samfelagsfakliga grundað arbeiði, sum eru minni í vavi og dýpd enn veruligar granskingarverkætlanir. Hesi rit kunnu eitt nú vera umbidnar kanningar, tvs. Kanningararbeiði, sum Granskingardepilin ger móti gjaldi. Hetta kunnu eisini vera ávegis arbeiði av størri granskingarverkætlanum, undirvisingar- og kunningartilfar ella líknandi. Arbeiðsrit verða altíð skrivað á føroyskum. Hava fólk handrit, sum tey halda hóska til útgávu í Arbeiðsriti, eru tey vælkomn at seta seg í samband við depilin www.socdev.fo/ tlf. + 604070

Formæli

Í sambandi við virkseimið hjá Nærverkinum, har m.a. aðaltátturin er ein góð tænasta, skipaði felagið í 2007 fyri ráðstevnu við heitinum "Hvat er ein góð tænasta?" Fyri nærri at kunna greina hugtakið "ein góð tænasta", og fyri framhaldandi at skapa áhuga og kjak um hetta evnið, heitti Nærverkið á Granskingardepilun fyri Økismenning um at gera eina spurnakanning millum øll starvsfólkini í Nærverkinum. Spurnablaðkanningin skuldi m.a. geva svar uppá, hvat starvsfólkini meta vera eina góða tænastru, hvussu tey meta, at tey veita eina góða tænastru, og hvat ið tey meta kann gerast betur. Henda frágreiðing lýsir úrslitini av hesi kanning. Endamálið við ráðstevnununi og kanningini var, at skapa eitt felags útgangsstøði fyri øll, ið starvast innan Nærverkið. Hetta er samstundis liður í arbeiðnum hjá Nærverkinum at geva teimum, ið starvast her, ein felags samleika, umframt eitt amboð, ið kann menna stovnin og gera hann enn betri fyri starvsfólk og brúkarar. Eitt dømi um, at tað áhaldandi verður arbeiitt við hesum evni er eisini nýggja visitorútbugvingin, ið byrjaði í 2008.

Nærverkið fevnir í dag um økið, sum fyrr varð nevnt Heimarøktin og Serforsorgin. Stovnurin fekk nýggja navnið Nærverkið í september 2006. Fimm deildir eru undir stovninum, tær eru: Meginskriverstovan, Trivnaðartænastran, Stuðulstænastran, Barnatænastran og Heimatænastran.

Tænastuøkini hjá Nærverkinum eru:

- Eldra- og Heimarøkt
- Tilboð til menningartarnað
- Stuðulstilboð til vaksin og tilboð til sinnisveik
- Heilsutænastran til børn og ung
- Meginskriverstova fyri allan stovnin

Arbeiðið hjá Granskingardeplinum fyri Økismenning er gjørt av Olgu Biskopstø. Fyri Nærverkið hevur ein fylgibólkur givið góð ráð og vegleiðing. Í bólkinum hava verið Gunnleyg Durhuus, deildarleiðari, Heimatænastran. Ingun Mohr Jacobsen, fulltrúi, Trivnaðartænastran, og Jónfríð Jóanesarson, skrivari. Takki fyri gott samstarv og vegleiðing. Eisini ein tókk til Dennis Holm fyri góð ráð. At tíðarættlanin fyri verkætlanina ikki helt, og fyri tey brek og lýti, sum kunnu vera í frágreiðingini, átekur undirritaða sær alla ábyrgd.

Olga Biskopstø, granskari

Innihaldsvirlit

Formæli	4
Innihaldsvirlit	5
Inngangur	7
Samandráttur og niðurstøða	8
Framferðarháttur	10
Útbreiðsla og innsavning av spurnabløðum	10
Býtið millum tænaðubólkar	10
Spurnablaðið	11
1. Partur	12
Nærverkið ein góð tænaða	12
Gongdin í okkara grannalondum	12
Ein nýggjur stovnur, ein nýggjur samleiki	13
Búmerkið	13
2. Partur	14
Umboðanin í kanningini	14
Aldursbýtið	14
Útbúgving	15
Tænaðuðkið	15
Økisbýtið	16
Aðrar samanberingar	17
Aldurssamansetingin í økjunum	17
Útbúgvingar býtt í øki	18
3. partur	19
Veitir tú eina góða tænaða?	19
Tænaða í mun til útbúgving	19
Tænaðan í mun til tænaðuðkið	20
Tænaðan í mun til aldur	20
Tænaðan í mun til landaføðilaga starvsøkið	21
Hvat er ein góð tænaða?	22
Metingin hjá tí einstaka	22
Ein góð tænaða í mun til aldur	23
Ein góð tænaða í mun til útbúgving	23
Ein góð tænaða í mun til tænaðuðkið	24

Umstøður at veita eina góða tænastru	25
Raðfesting innan tær ymisku tænastrurnar	26
Lutvíst ein góð tænastru	26
Veita ikki eina góða tænastru	27
Samantikið	28
4. partur	29
Hvat kann gerast betur?	29
Tíðin til brúkarann	29
Fysiska arbeiðsumhvørvið	29
Sálarliga arbeiðsumhvørvið	30
Leiðslan	31
Greiðar arbeiðsuppgávur	31
Fakligur-/persónligur førleiki	31
Eftirútbúgving	31
Lønin	32
Onnur uppskot og viðmerkingar	32
Brúkarinn	32
Starvsfólkið	33
Áheitanir	33
Keldulisti	35
Fylgiskjøl	36

Inngangur

Henda kanningin viðger evnið ”hvat er ein góð tænaða” og lýsir sjónarmið hjá teimum, ið starvast innan Nærverkið, til hetta evnið. Kanningin gevur eisini eitt boð uppá, hvat starvsfólkið metir kann gerast fyri at gera tænaðuna enn betri.

Sum útgangsstøði var lagt upp til, at spurnablaðið skuldi ikki verða ov rúgvismikið, men heldur einfalt og avmarka til bert hetta eina evnið ”ein góð tænaða”. Spurnakanningin skuldi stuðla undir ráðstevnuna við sama heiti og skapa framhaldandi áhuga og kjak um hugtakið ein góð tænaða.

Sum flestar kanningar, har framferðarhátturin er avmarkaður til eina ”spurnakanning”, er avmarkað, hvussu nógv tað ber til at fara í dýpdina í evninum. Kanningin hóskar tó væl til tað endamál, ið hon er ætlað til, tí hóast tøl og talvur ikki fáa eina djúptøkna greining, so eggja tær vónandi til framhaldandi kjak og áhuga fyri at finna fleiri svar.

Ætlanin hjá Nærverkinum er heldur ikki at henda kanning kemur at standa einsamøll, tí Nærverið fer áhaldandi at skipa tiltøk, ið hava fokus á júst evnið “ein góð tænaða”, og nýggja visitorútbugvingin er eitt gott dømi um hetta. Spurnablaðkanningar sum henda kunnu eisini fylgjast upp, við m.a. samrøðum, ið snúgva seg um sama evnið.

Starvsfólkið á Nærverkinum er sera fjøltáttað, bæði innan útbugving, tænaðuøkið o.ø. Í kanningini og í frágreiðingini verður roynt at greina hetta sundur, við talvum og samanberingum, tó í ávísam færum verður allur bólkurin viðgjærdur sum ein.

Nakrir av spurningunum í kanningini fevna um persónliga støðutakan til tænaðuna, og spurt verður beinleiðis, um ein metir, at ein veitir eina góða ella nøktandi tænaðu. Svareið gevur ikki bert eina mynd av nøgdsemi hjá starvsfólkunum, men vísir eisini trivnaðin í arbeiðnum.

Spurt verður um, hvat starvsfólkið metir ein góð tænaða er, og um tey meta, at tey hava umstøður til at veita eina nøktandi tænaðu. Svareið upp á henda spurning gevur ikki bert eina ábending um, hvar styrkir og veikleikar eru, men vísir eisini hvar møguligar ábøtur kunnu gerast. At enda geva starvsfólk nøkur boð uppá batar, ið tey meta eiga at verða gjærdir.

Spurningurin um, hvat brúkarin metur um tænaðuna, er enn ósvaraður, men henda kanning kann geva íblástur til, at hugt verður at hesum sama evni, men úr sjónarhorninum hjá brúkarinum, og tað kann geva hesi kanning eina nýggja dimensiún.

Frágreiðingin er bygd upp soleiðis:

Byrjað verður við framferðarháttinum, sum er brúktur í sjálvari spurnakanningini. Síðan verður kanningin skipað í 4 partar:

- Fyrsti partur viðger í stuttum hugtakið ”ein góð tænaða” og kjakið í okkara grannalondum, umframt tilgongdina hjá Nærverkinum til evnið.
- Annar partur er um tey praktisku parametrini, sum eru grundarlag undir kanningini.
- Triði partur lýsir evnið ”ein góð tænaða” úr sjónarhornunum hjá starvsfólkunum, bæði tá um ræður, hvat ein góð tænaða fevnir um, og orsøkirnar til, at ein veitir eina góða ella minni góða tænaðu.
- Fjórði partur ber tey uppskot fram, sum starvsfólk hava um ábøtur.

At enda verður tikið samanum og gjærd ein niðurstøða. Serliga verður dentur lagdur á at vísa, hvørji viðurskifti kunnu vera áhugaverd at arbeiða víðari við.

Undir Myndunum er skrivað, hvør spurningurin er, og N= merkir talið á teimum, ið hava svarað júst hesum spurningi í mun til samlaða talið av svaraðum spurnabløðum.

Samandráttur og niðurstøða

Henda kanning er umbiðin av Nærverkinum, og tað er Granskingardepilin fyri samfelagsmenning, sum hevur staðið fyri at fremja hana í verki. Kanningin er liður í strembanini eftir at gera Nærverkið til ein stovn, ið er brúkaravinarligur, og sum, umframt at veita borgarum og brúkarum eina góða tænastu, eisini skal vera eitt gott arbeiðspláss.

Úrslitið av kanningini vísir, at starvsfólkið í Nærverkinum er sera tilvitað um tørvin á einari góðari tænastu, og tað liggur teimum sera nær á hjarta, at brúkarin er nøgdur. Men kanningin vísir eisini, at starvsfólkið hevur tørv á at brúka sínar fakligu dygdir og tí stremba eftir best møguligum umstøðum at virka undir.

Í Føroyum er tað ikki ein lógarfestur rættur at fáa eina góða tænastu, men tænastan verður skipað eftir tí førimumi, ið fíggarligu karmarnir loyva. At vit meta okkum á jøvnum føti við onnur vælferðarsamfeløg, inniber eisini, at borgarin gerst alsamt meira tilvitaður um eina góða sosiala tænastu, og tað setur krøv til stovnar og starvsfólk.

Í sínum dagliga yrki koma tey flestu, ið starvast í Nærverkinum, nær inn á brúkaran, og fleiri av starvsfólkabólkunum veita tænarur og samskifta við brúkaran á einum sera persónligum støði, antin í heiminum ella á stovni. Hetta ger m.a. tørvin á tilvitan um tænaruna serliga umráðandi.

Henda tilvitan avspeglast í hesi spurnakanning á tann hátt, at tey flestu leggja størsta dentin á nøgdsemi hjá brúkaranum og meta, at tey ikki hava veitt eina nóg góða tænastu, fyrr enn brúkarin sigur seg at vera nøgdan.

Niðurstøðan í kanningini er, at 58% av starvsfólkinum í Nærverkinum meta, at tey veita eina góða tænastu. 42% siga, at tey bert lutvíst ella als ikki veita eina nøktandi tænastu. Tey, sum eru best nøgd, eru hjálparfólk, heilsuatstøðingar, heilsufrøðingar og heimahjálparar. Millum tey minnu nøgdu eru sjúkrarøktarfrøðingar og námsfrøðingar. Av hesum er nærur helvtin av tí áskoðan, at tænarun, tey veita, kundi verið betri. Tey, sum starvast á meginskriverstovuni, eru ikki fult nøgd við síni avrik.

Tað eru bert 6%, sum als ikki meta, at tey veita eina góða tænastu. Hesi eru at finna í øllum starvsfólkabólkunum, tó flest millum heimahjálparar og hjálparfólk.

Nøgdsemi í mun til tænaruøki vísir, at tey, sum starvast í Barnatænaruni, eru best nøgd. Næst eftir teimum er Stuðulstænarun og síðan Trivnaðartænarun. Tað er í Heimatænaruni, at flest ónøgd starvsfólk eru.

Í mun til aldur er býtið rættiliga javnt millum tey, sum eru meira og minni nøgd. Men tað er tó ein ábending um, at tey, ið eru eldri enn 56 ár, eru best nøgd við ta tænaru, tey veita. Tey, sum bert lutvíst eru nøgd, finna vit í aldrinum 46-55, meðan øll, sum eru 25 og yngri, eru væl nøgd.

Sæð í mun til landafrøðina er nøgdsemið í mið- og suðurøkinum sera javnt, men norðurøkið liggur greitt á odda, har heili 69 % meta, at tey veita eina góða tænaru.

Í spurninginum um, hvat útgangsstøði starvsfólk hava í sínari meting av tí góðu tænaruni, siga tey flestu, at teirra meting byggir á, at brúkarin sigur seg vera nøgdan, men javnsett við hetta er tilvitanin um at hava brúkt sínar persónligu og fakligu dygdir. Denturin á fakligar dygdir endurspeglast serliga í svarunum hjá sjúkrarøktarfrøðingum, heilsuatstøðingum, heilsufrøðingum og námsfrøðingum, meðan heimahjálparar og hjálparfólk leggja størri dent á nøgdsemi hjá brúkaranum.

Tað er greitt í kanningini, at tað finst ein felags fatan millum starvsfólkið í Nærverkinum, at atlitid til brúkaran hevur alstóran týðning. Tað er eisini felags fatan, at persónligar og fakligar dygdir eru umráðandi, skal ein vera nøgdur við sítt avrik.

Í seinna parti av kanningini, verður dentur lagdur á umstøðurnar at veita eina góða tænaða. Her vísir tað seg, at tann parturin, ið er nøgdur við síni avrik, (58) %, sigur, at tey hava neyðuga fakliga førleikan og stundir at veita ta neyðugu tænaðuna, tí eru tey nøgd. Tey, sum eru minni nøgd, vísa hinvegin á fráveruna av júst hesum viðurskiftum og meta, at teimum vantar fakliga førleikan, og tey hava ikki nóg góðar stundir til brúkaran. Av teimum, ið als ikki eru nøgd við síni avrik, verður serliga víst á ónøgd við leiðsluna og ógreiðar arbeiðs-uppgávir.

Starvsfólkið í Nærverkinum hevur fleiri boð uppá, hvussu stovnurin kann mennast og gerast enn betri fyri starvsfólk og brúkara. Men her eins og í øðrum førum er tað tíðin til brúkaran, ið fær mest umrøðu. Sagt verður m.a., at tað eiga at vera stundir til at geva best møguliga hjálp, og stundir til, at starvsfólkið fær brúkt sínar fakligu dygdir. Tað er eisini umráðandi, at stundir eru til sosiala og sálarliga umsorgan. Betri stundir til brúkaran er hjálp til sjálvhjálp og í seinasta enda ein vinningur fyri samfelagið.

Tað fysiska og sálarliga arbeiðsumhvøvið má uppraðfestast. Her er talan um betri høliviðurskifti, flutning, tilfar og amboð sum heild í arbeiðnum. Betri vaktarskipanir, greiðari mannagondir, samstarv og ikki minst at fáa viðurkenning fyri arbeiðið. Tørvur er sum heild á betri starvsfólkarøkt, herundir mentalari og fysiskari strimbran.

Leiðslan eigur at vera greiðari definerð og skal raðfesta pedagogisku og fakligu máluni hægri enn umsiting. Leiðslan eigur í størri mun at virðismeta og viðurkenna starvsfólkið og taka tey við upp á ráð. Leiðslan eigur at vera meira sjónlig í gerandisdegnum og skal í nógv størri mun eftirmeta bæði fakligar og fysiskar arbeiðsumstøður.

Sum heild eigur stovnurin at leggja seg eftir at hava greiðari uppgávuorðingar, at styrkja tann persónliga og fakliga førleikan við øktum skeiðsvirksemi og eftirútbúgvingum, og ikki minst eigur lønin at hækka í tráð við tær stóru og týðningarmiklu uppgávir, ið starvsfólkið hevur.

Av øðrum uppskotum og tilmælum frá starvsfólkinum eru m.a. uppskot um ábøtur á umstøðurnar hjá brúkaranum, samstarvið við næstingar, størri játtan á fíggarlóginum, og sum heild dagføringar á flestum økjum.

Taka vit saman um heildina av hesi kanning, vísir hon greitt, at tað einstaka starvsfólkið leggur dent á at veita eina góða tænaða, dent á eitt dygdargott fakligt innlit, greið mál og góðar karmar at virka undir, gott samskifti, góða vegleiðing og leiðslu, ið er engagerað og megnar at skapa eitt trygt og gott arbeiðsumhvøvi.

Kanningin gevur, sum nevnt í innganginum, ikki eitt ”fullkomið” svar uppá, hvat ið starvsfólkið á Nærverkinum metir vera eina góða tænaða, men hon gevur eina rímiliga góða mynd av hesum evni. Kanningin leggur eisini upp til, at hildið verður fram við kjakinum um hetta evnið, og tískil kann hon vera eitt gott ískoyti í framhaldandi arbeiðnum at menna Nærverkið sum stovn.

Framferðarháttur

Framferðarhátturinn í hesi kanning er ein kanning við spurnabløðum, gjørd millum starvsfólkið í Nærverkinum, og valið fall á at gera eina kvantitativa kanning.

Grundgevingin fyri hesum kanningarhátti var, at kanningin ikki skuldi vera ov tíðarkrevjandi og skuldi geva Nærverkinum eina mynd av støðuni, tó uttan at farið varð í smálutir. Til slík endamál hóskar ein spurnakanning væl. Er tørvur á at fáa eina nágreiniligari kanning av sama evni, ber til at víðka hana við einum kvalitativum parti.

Av tí at tað ikki er endamálið við kanningini at útgreina spurningin "hvat er ein góð tænasta?" úr einum ástøðiligum og fakligum sjónarhorni, men lýsa hugsan og metingar hjá starvsfólku- num í Nærverkinum um hetta evnið, hevur ikki stórvegis annað tilfar verið nýtt til frágreið- ingina enn spurnabløðini.

Útbreiðsla og innsavning av spurnabløðum

Tilsamans 1200 spurnabløð vórðu um miðjan mars 2007 send út til alt starvsfólkið í Nær- verkinum. Útbreiðslan fór soleiðis fram: Spurnabløðini vórðu send út við telduposti til økis- leiðslurnar og stovnsleiðararnar, sum góvu teirra starvsfólku hvør sítt eintak á einum starvsfólka- fundi-/bólka- leiðarafundi, ella handaðu hvørjum einstøkum starvsfólki tað.

Økisleiðslurnar og stovnsleiðararnir savnaðu spurnabløðini inn aftur og handaðu tey til meginskivstovuna, sum síðani sendi tey til Granskingardepilin. Starvsfólk høvdu eisini møguleika at senda spurnablaðið beinleiðis til Granskingardepilin. Spurnasvarini vórðu síðan tappað inn, tilfarið viðgjørt í greiningarforriti, og frágreiðingin skrivað.

Talið av spurnabløðum, ið komu inn aftur, var 415. Hetta svarar til 35% av samlaða talinum. Vit høvdu vónað, at hetta talið bleiv eitt vet hægri, tí tað hevði givið eina enn betri og meira eftirfarandi mynd av umstøðunum, men 35% eru tó nøktandi, tá samanlagda mongdin ikki er størri enn 1200. So úrslitið, vit hava her, er rímiliga væl umboðandi.

Grundgevingin fyri, at so fá spurnabløð komu inn aftur, eru helst fleiri. Tær orsaker, ið vit hava fingið afturmeldingar um, eru 1: tíðin var ov stutt, frá tí at spurnablaðið varð handa, til tað skuldi vera inni aftur. 2: nøkur mettu ikki, at tryggin fyri "trúnaði" var nóg góð, tí spurna- bløðini skuldu savnast og handast leiðslu ella stovnsleiðara. Hesum trupulleikum áttu vit at havt lagt upp fyri, m.a. við at langt innlatingarfreistina og skipað innsavningina øðrvísi, m.a. við at spurnabløðini vórðu handað í afturlatnum brævbjálva e.l.

Vit meta hesar veikleikar í framferðarháttinum at hava havt sína ávirkan á umboðanina og mongdina av svaraðum spurnabløðum.

Býtið millum tæna- stubólkar

Størsti parturin, ella 55,5% av teimum, sum hava svarað spurnablaðnum, starvast í Heima- tæna- stuni. Hetta er væl í samsvari við almennu tøluni¹, ið vísa, at uml. 60% av teimum, ið starvast í Nærverkinum, eru knýtt at Heima- tæna- stuni. Næst størsti bólkur í Nærverkinum starvast í Trivnaðartæna- stuni ella tilsamans 28 %. Í kanningini er hesin bólkur umboðaður við 33,1 %. Hetta vísir, at umboðanini í kanningini er á góðari leið, og at vit kunnu loyva okkum at nýta kanningina sum umboðandi fyri starvsfólkið í Nærverkinum.

¹ Tøl frá Alamman og Heilsumálaráðnum, Hans Paula Strøm 2007, úr røðu, hildin á ráðstevnu tann 21. Mars 2007, www.naerverk.fo, og úr "virksemis- og starvsfólkayviriliti" í fíggarlógini 2007, www.logting.fo.

Spurnablaðið

Málið við spurnablaðnum var at seta fokus upp á eittans evni, ið skuldi vera: “ein góð tænaða?” Harnæst var lagt upp til at hava so fáar spurningar, sum til bar, og at spurnablaðið var einfalt og greitt.

Hóast spurnablaðið var gjøgnumgingið fleiri ferðir, eisini av umboðum frá Nærverkinum, vóru feilir í, m.a. var bólkurnir “Heilsufrøðingar/Heilsuhjálparar” farnir burtur ímillum í spurninginum um útbúgvng. Heilsufrøðingar vístu á, at teir høvdu sett kross í “annað”, fyri at vísa á útbúgvngina tí hon var ikki við, og skrivað “heilsufrøðingur” aftanfyri. Onnur høvdu bert sett kross í annað. Hetta hevur ført við sær, at vit hava fingið henda starvsfólkabólk við, hóast alt, uttan tó at vera víð í, at øll eru skrásett rætt.

Sum partur av kravinum um trúnað, skipaðu vit spurnablaðið soleiðis, at tey, sum svaraðu, kundu kenna seg trygg. Hetta innibar m.a., at landafrøðiligu starvsøkini, vóru avmarkað til einans trý øki: norðurøkið, miðøkið og suðurøkið. Fleiri av tænaðuøkjunum hava bert fá starvsfólk úti í hvørjum øki, og tí varð mettt, at hetta var ein góð loysn. Vit meta ikki, at hetta hevur skert virðið á kannngini, tí tørvur er ikki á at hava neyvvari økisbýti til endamálið, ið kannngin hevur.

Það er eyðsæð, at onkur av spurningunum kundi verið greiðari orðaður. Ein eftirmeting hevur víst, at fleiri ikki vístu, hvat tey skuldu gera, um tey høvdu svarað “lutvíst” í spurningi 5., og onkur metti, at spurningurin 6g og 7g um lönina ikki var eintíðugur. Ein kann m.a. vera ónøgdur við lönina, uttan at það nýtist at ávirka tænaðuna, ein veitir, og ein kann eisini vera ónøgdur við lönina og meta, at það ávirkar nøgdsemið við arbeiðið, tí var trupult at geva eittans svar upp á henda spurning.

Sum heild vóru spurningarnir settir upp soleiðis, at teir bæði fevndu um praktisk viðurskifti og hugburð. Hetta meta vit gevur okkum eitt rímiliga gott og breitt umboðandi tilfar at arbeiða við, og er ein fyrimunur fyri kannngina.

Valið av ávísu evnunum ella indikatorunum, ið í spurningunum 6, 7 og 8, byggja partvíst á, at hetta var mettt, at vera mest viðkomandi, og tí það kundi geva evninum eina breidd. Orðingar, ið líkjast hesum, eru brúktar í samsvarandi kannngum uttanlands, og það kann geva okkum móguleika at samanbera.

Sigast skal frá, at í spurnablaðnum er heitið heimahjálprúkt, og tí verður sama orðið nýtt í sjálvari frágreiðngini. Rættast hevði verið, at brúkt það meira nágreiniliga heitið “heilsuhjálparar”.

1. Partur

Nærverkið ein góð tænasta

Gongdin í okkara grannalondum

Av tí at gongdin innan almanna- og heilsuøkið í Føroyum á mangan hátt fylgir gongdini í okkara grannalondum, partvíst tí vit nýta sama lógarverk men eisini tí vit byggja netverk og útbúgva fólk eftir nøkumlunda sama leisti, er tað áhugavert at vita, hvat er á dagsskrá hjá grannum okkara, tí tað er ikki bert í Føroyum, at eitt nú spurningurin um eina góða tænastru er dagsaktuellur.

Heimurin broytist stóðugt, ikki bert á materiella økinum, men eisini innan vitan og tænastru og ikki minst teimum væntanum og krøvum, ið vit sum borgarar seta m.a. til sosiala tænastru.

Í dag síggja vit heilt øðrvísi upp á brúkaran, enn vit gjørdur fyri bara fáum árum síðan, og brúkarin sær eisini øðrvísi upp á sína egnu stóðu. Hetta er nær tengt at menningini av vælferðarstatinum og tørvinum á at menna vitan og kunnleika, men ikki minst er hetta partur av øktu tilvitanini hjá borgaranum og brúkaranum um rættindi, móguleikar og ynski.

Hóast bólkar eru enn í samfelagnum, ið ikki formáa sær at seta krøv, so eru tey alt fleiri, sum seta krøv til kvalifikatióinir og framferðarhátt í tí tænastru, sum starvsfólkini innan sosiala økið veita. Hetta kravið frá borgaranum er ein orsök til tørvin hjá heilsutænastrunum í m.a. Norðurlondum og Evropa at skerpa arbeiðslutin fyri at bøta um vitanar- og tænastrustøðið og veita borgaranum eina góða tænastru. Hyggja vit at Íslandi, so hevur kjakið um eina betri tænastru til borgaran verið nógv á dagsskrá tey seinastu árin, júst av tí orsök, at borgarin og brúkarin seta størri krøv til frítt at kunna velja eina betri sosiala tænastru. (Nord.2005)

Í Svøríki hevur kjakið um eina góða tænastru í stóran mun snúð seg um, hvør framferðarhátturin skal vera, tí fleiri boð eru uppá, hvat ið er rættasta leið at ganga. Men sagt verður tó, at grundsjónarmiðið í sosiala arbeiðnum má byggja á eina jaliga menniskjafatan, atlit og góðar eginleikar at samskifta. Fyri at hetta skal vera gjørligt, er neyðugt at skapa eina arbeiðsalliansu millum sosialarbeiðaran og brúkaran, men tað krevur eisini, at tann einstaki, sum skal veita tænastru, hevur gott fakligt innlit, fær eina góða vegleiðing, og at leiðslan er engasjerað og megnar at skapa eitt trygt og gott arbeiðsumhvørvi.

Hóast Norðurlond hava ymiskar mannagongdir, tá um ræður at skipa sítt sosiala øki, so er tó ein felags hugburður galdandi, sum í stóran mun byggir á at skipa fyri gransking á sosiala økinum, at skipa fyri førleikamennandi og vitanarmennandi tiltøkum umframt at gera mannagondir, ið styrkja móguleikan hjá starvsfólkunum innan sosiala økið at veita eina góða tænastru.

Í ES hevur júst sama kjakið verið um heilsuøkið, sum í Norðurlondum, og kjakið um at menna tænastru til brúkaran hevur verið frammi í flest øllum limalondunum í nøkur ár. Her hevur serliga góðskan á tænastruveitingunum verið eitt aktuelt evni. Í ES hevur ein háttur at bøta um tænastru verið at økja um samstarvið millum stovnar og tænastrulið, men umframt hetta hevur ein av politisku málsetningunum verið, at bøta um góðskuna á tænastru við m.a. at bøta um umstøðurnar hjá teimum, sum arbeiða innan sosiala økið, bæði tá ið tað ræður um setanarviðurskifti, løn og arbeiðsumstøður. Dentur er eisini lagdur á at skipa góðskumennandi tiltøk og verkætlanir, ið hava havt sum endamál at menna samskiftið millum heilsutænastru og brúkaran. (Bunnage og Koch-Nielsen 2000).

Ein nýggjur stovnur, ein nýggjur samleiki

Samanbera vit tað, sum fer fram í okkara grannalondum, við tað, sum fer fram innan føroyska almanna- og heilsuøkið, er tað nakað tað sama. Bygnaðir og mannagongdir vera broyttar, eins og tiltøk verða fyriskipað, ið hava sum endamál at bøta um vitan og tænastu.

Henda kanning er á ein hátt ein liður í hesi stremban eftir at gera Nærverkið til ein stovn, ið er brúkaravinarligur, og sum, umframt at veita borgarum og brúkarum eina góða tænastu, eisini skal vera eitt gott arbeiðspláss.

Nærverkið sum stovnur er sprottin burtur úr einari samanlegging ella fusiún millum fleiri eindir innan heilsu- og almannaøkið. Eitt tiltak, ið gav høvi til menna ein nýggjan stovn við einum felags samleika. Fyri at henda samanlegging skuldi kunna sameina ymiskar mentanir og ymisk starvsfólk, var tørvur á at skipa fyri felags tiltøkum, og eitt av hesum var ráðstevnan 21.mars 2007, ið henda kanningin er sprottin úr. Ráðstevnan hevði heitið “hvat er ein góð tænasta?”

Ein góð tænasta verður mett sum eitt lyklorð, tá um ræður samleikan hjá Nærverkinum. Navnið “Nærverkið” lýsir tað yvirskipaða virkseimið hjá stovninum, ið er at veita tænastur til borgaran í hansara/hennara nærumhvørvi. Umframt hetta er orðið “tænasta” ein partur av orðinum hjá hvørjum einstøkum tænastuøki í nýggja stovninum, ið nú hevur fingið hesi heiti:

Heimarøktin eitur nú Heimatænastan

Serstovnadeildin eitur Trivnaðartænastan

Heilsufrøðiskipanin eitur Barnatænastan

Stuðulsskipanin fyri vaksin og Deildin fyri sinnisveik eru lagdar saman og hava fingið heitið Stuðulstænastan.

Búmerkið

Hugtakið “tænasta” er eisini ein avgerandi partur av búmerkinum hjá Nærverkinum. Í lýsingini av, hvat búmerkið hjá nærverkinum merkir, stendur m.a.:

“Búmerkið ímyndar hendur, ið taka lógvatak. Virðið handan myndina er ”at geva og fáa” – ein felags ímynd av arbeiðinum og hugburðinum hjá starvsbólkunum í Nærverkinum. Fakbólkarin hava felagsnevnan at stuðla, menna og hava umsorgan fyri familjum og einstaklingum, frískum og sjúkum, yngri og eldri. Við at leggja dent á eitt felags heiti og búmerki, sum øll starvsfólk kunnu kenna seg aftur í, vil leiðslan styrkja samskipanina av øllum tænastunum, sum Nærverkið bjóðar. Endamálið er at veita borgarunum eina enn betri tænastu. Fyri at hetta skal eydnast, er tað avgerandi, at øll sum arbeiða í Nærverkinum kenna seg at arbeiða fyri ein og sama stovn og við einum og sama endamáli².”

Samanumtikið er aðalmálið hjá Nærverkinum at veita eina góða tænastu, soleiðis at borgarin trygt kann venda sær til stovnin við sínum tørvi. Nærverkið er eitt tað størsta arbeiðsplásið í Føroyum við umleið 1200 starvsfólkum um alt landið, og tá eru røktarheimini, og aðrir stovnar, ið eru sjálvsagnarstovnar og kommunalir stovnar, ikki við. Hetta merkir, at talan ikki bert er um eitt stórt arbeiðspláss, men eisini ein týðningarmiklan starvsfólkabólki, sum í stóran mun hevur ávirkan á trivnað og lívskor hjá einum stórum bólki av borgarum.

^{2 2} Kelda: www.naerverk.fo 25.09.06

2. Partur

Umboðanin í kanningini

Í 2007 eru 900 ársverk umboðandi 1200 persónar í Nærverkinum. Tá røktarheimini, sjálvsog- og kommunalir stovnar eru taldir við, er talan um 1089 fulltíðarnormeringar, ið fevnr um 1400 persónar.

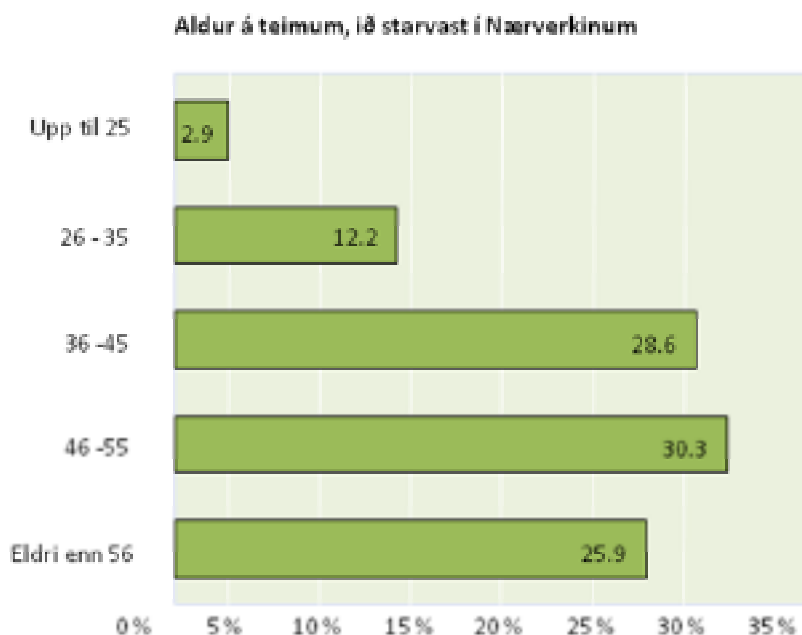
Tey, sum luttaka í hesi kanning, eru 415 í tali. Tað svarar til 35 % av 1200, tá sjálvsog- og kommunalir stovnar, sum nevnt, ikki eru við. Hetta er ein rímiliga góð undirtøka, serliga vísandi til, at samlaða talið ikki er meira enn 1200, men eisini tí, at hetta verður bakkað upp av, tí lutfalsliga góða býtinum millum ymisku bólkarnar, og at luttøkan er rímiliga jøvn kring landið, eins og øll tænaðuøki eru umboðað.

Av tí at tað hevur áhuga fyri úrslitið av kanningini at vita í hvønn mun aldur, útbúgving, tænaðuøki, og hvar í landinum ein starvast, ávirka hugburð og støðuna til eina góða tænaðu, hava vit tikið hesi parametur við. Málið er sostatt ikki at gera eina allýsing av starvsfólkasamansetingini í Nærverkinum, tí tá høvdu neyvvari tøl verið neyðug.

Niðanfryri eru myndir, ið vísa nevndu samanseting.

Aldursbýtið

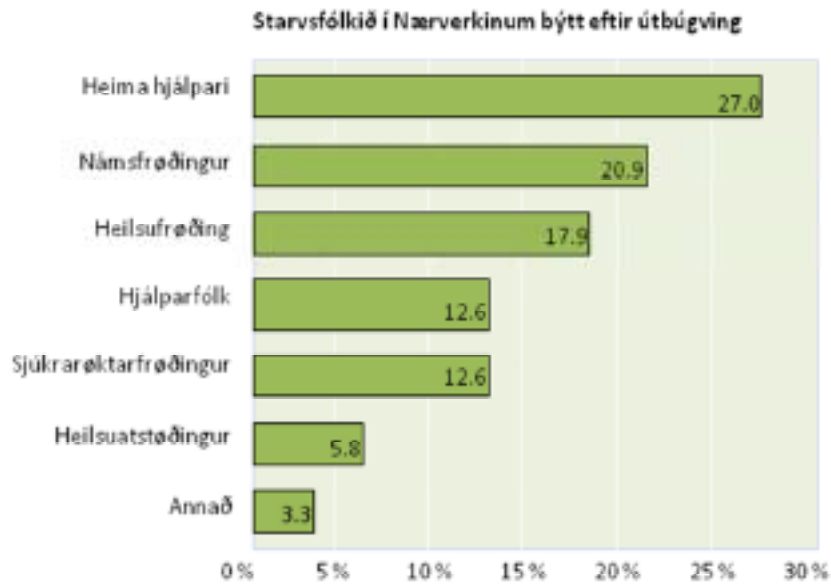
Mynd 1 vísir, at 60% av teimum, ið luttaka í kanningini, eru í aldrinum 36 til 55 ár. Av hesum eru 26 % eldri enn 56. Tann yngri bólkurin, tvs. tey, sum eru millum 26 og 35 ár, svara til uml. 12 % av starvsfólkabólkunum.

Mynd 1. Aldur? N=397

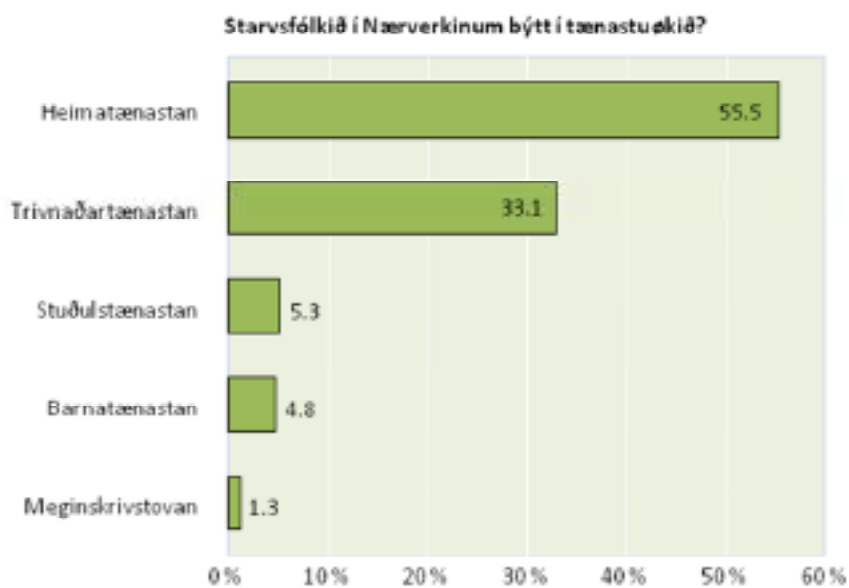
Útbúgving

Mynd 2 vísir okkum, at tey flestu tvs. 27 % eru heimahjálparar, næst koma námsfrøðingar við 21 % og heilsufrøðingar við knapt 18 %. Stívliga 12% eru sjúkrarøktarfrøðingar og 5,8 % heilsuatstøðingar.

Mynd 2. Hvarja útbúgving hevur tú? N=397

Tænastuøkið

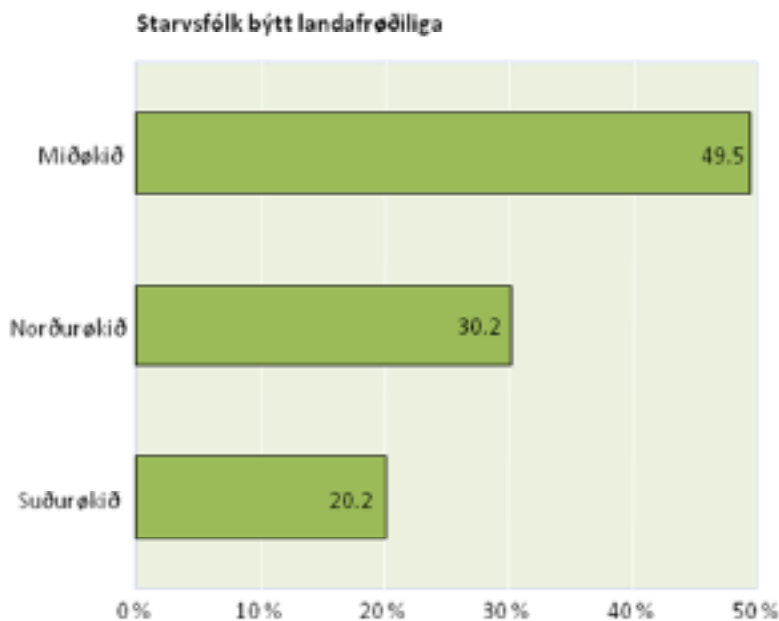
Mynd 3. Hvarjum tænastuøki starvast tú í? M=393

Mynd 3 vísir, at Heimatænastan er best umboðað í kanningini, við uml. 55,5%, síðan Trivnaðartænastan við 33%, Stuðulstænastan við 5,3% og Barnatænastan við 4,8%. Hesi tøluni fylgja neyvt støddini av hesum eindum í Nærverkinum, har Heimatænastan er umboðað við uml. 60% og Trivnaðartænastan við uml. 30%.

Tað hevur verið ein støðugur vøksur innan hesar tænar tey seinastu árin. Sum dømi kann nevast, at í 2003 starvaðust 533 fólk í Heimatænastuni. Fýra ár seinni, í 2007, var talið 721 starvsfólk, tað vil siga ein vøksur upp á 35%. Sama gongdin hevur verið innan Trivnaðartænastuna. Í 2003 var talið á starvsfólki í Trivnaðartænastuni (fyr Serstovna-deildin) 269, og í 2007 var talið 331, til samans ein vøksur upp á 62 starvsfólk, ið svarar til 23%. (NV 2007)

Økisbýtið

Sum nevnt í lýsingini av framferðarháttinum, valdu vit at býta Føroyar í trý landafrøðilig starvsøki. Tey eru Norðurøkið, Miðøkið og Suðurøkið. Mynd 4 vísir, at í hesi kanning er Miðøkið tað størsta og fevnir um uml. 50 % av starvsfólkunum. Síðan koma Norðurøkið við 30% og Suðurøkið við 20%. Hetta er í góðum samsvari við býtið í Nærverkinum, og sæð í mun til búsetingarmynstrið í Føroyum, og fólkatalið í teimum ymisku økjum, er býtið eisini á góðari leið. Tað kundi hugsast, at Miðøkið hevði nógv flest starvsfólk, men sambært hesum tølum, er hetta er ikki galdandi. Orsøkin skal síggjast í, at fleiri almennir stovnar eru úti í økinum, ið eru fevndir av Nærverkinum.

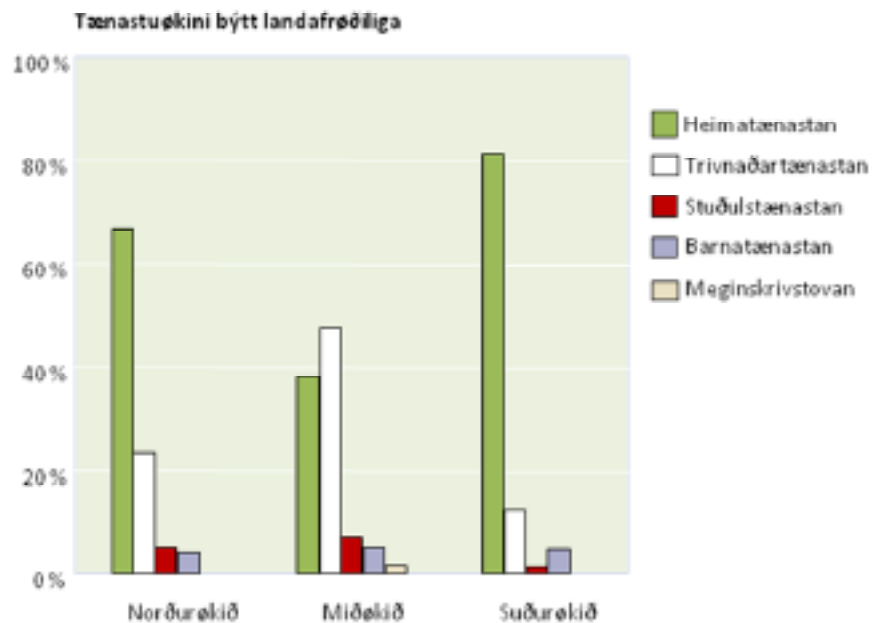
Mynd 4. Hvar í landinum starvast tú? M=410

Aðrar samanberingar

Tað er gjørligt at gera nógvar ymiskar samanberingar burtur úr tí tilfari, ið fyriliggur. Men orsakað av tí, at málið við hesi kanning er so greitt definerað, brúka vit bert tær samanberingar, ið kunnu vera viðkomandi, við vón um, at tær kunnu eggja til kjak um, hví myndirnar síggja júst soleiðis út, eisini í mun til spurningin “ein góð tænasta” í breiðastu merking.

Vit byrja við Mynd 5, sum vísir landafrøðiliga býtið millum tænastuøkini. Her sæst m.a., at Heimatænastan er nógv best umboðað í Suðurøkinum og í Norðurøkinum, men at Trivnaðartænastan er best umboðað í Miðøkinum. Stuðulstænastan er javnt býtt millum Mið- og Norðurøkið, men er heldur minni í Suðurøkinum. Barnatænastan er javnt býtt millum økini. At Trivnaðartænastan er best umboðað í miðøkinum, grundar helst á, at her eru tey flestu námsfrøðiligu tilboðini.

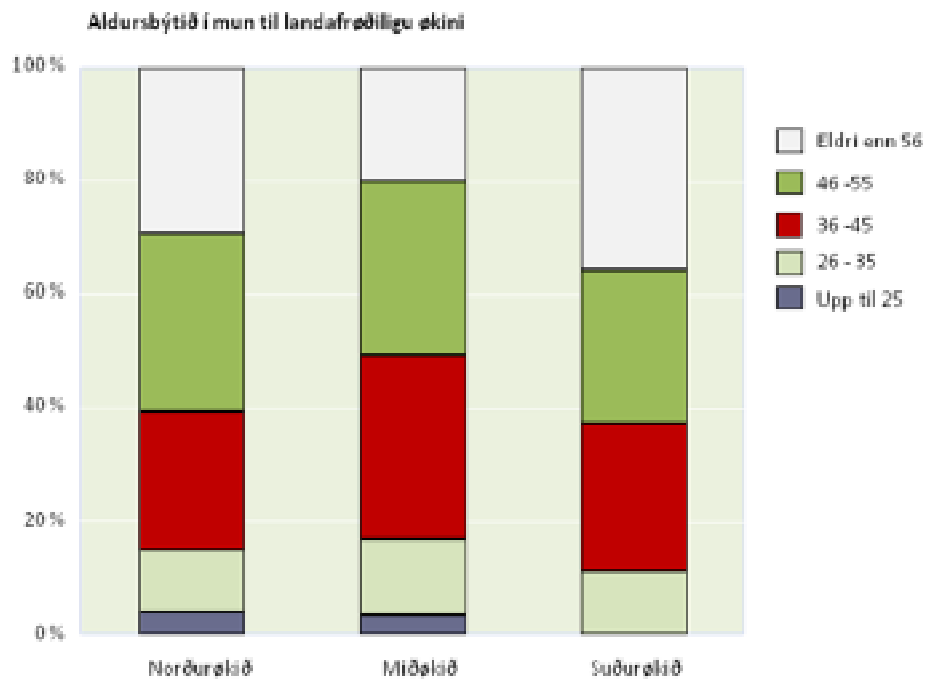

Mynd 5. Hvørjum tænastuøkið starvast tú í? býtt landafrøðiliga. M=393

Aldurssamansetingin í økjunum

Vit hava sæð, at býtið ímillum tænastuøkini er rímiliga gott í Føroyum, men tað kundi verið áhugavert at vitað, um m.a. munur er á aldurssamansetingini í hesum trimum økjunum.

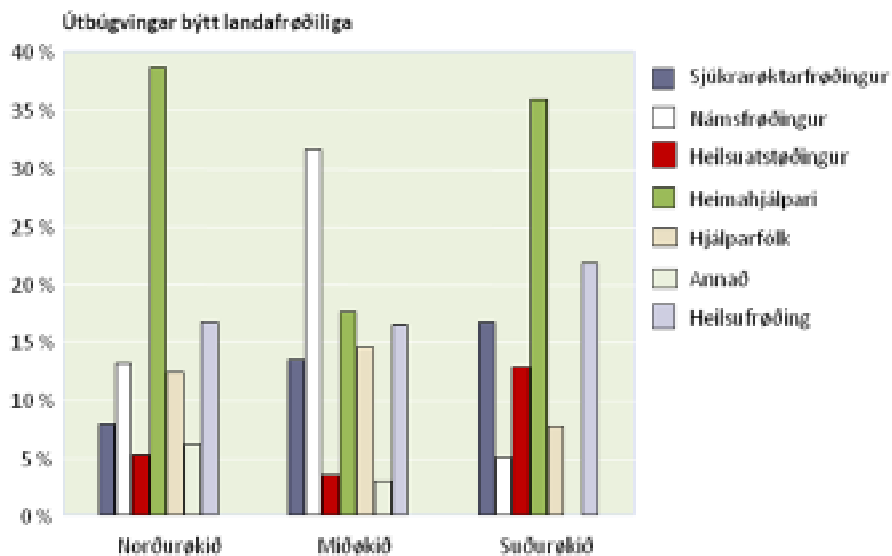
Mynd 6 vísir, at starvsfólkaaldurin er væl hægri í Suðurøkinum enn í Meginøkinum, og hann er eisini hægri enn í Norðurøkinum. Talið av starvsfólki í aldrinum 26 til 35 ár er sera eins í øllum trimum økjunum. Miðøkið hevur tað javnasta aldursbýtið, har tey flestu eru í aldrinum 36-55. Tað er ikki grundarlag fyri at koma við nakrari avgjørdari orsök til, at aldursbýtið er júst soleiðis, sum vit síggja tað her, men tað kann hugsast, at myndin fyri Suðurøkið avspeglar teir trupulleikar, ið eru í útjaðaranum, har serliga tey ungu flyta úr økinum.

Mynd 6. Hvørjum øki starvast tú í? býtt í aldur. M=410

Útbúgvingar býtt í øki

Mynd 7. vísir, at býtið í útbúgving er býtt eftir teimum tænastrum, ið vera bodnar kring landið. M.a. síggja vit, at heimahjálparnar eru flestir í tali í Norður- og Suðurlandinum, og at námsfrøðingarnir eru best umboðaðir í Miðlandinum.

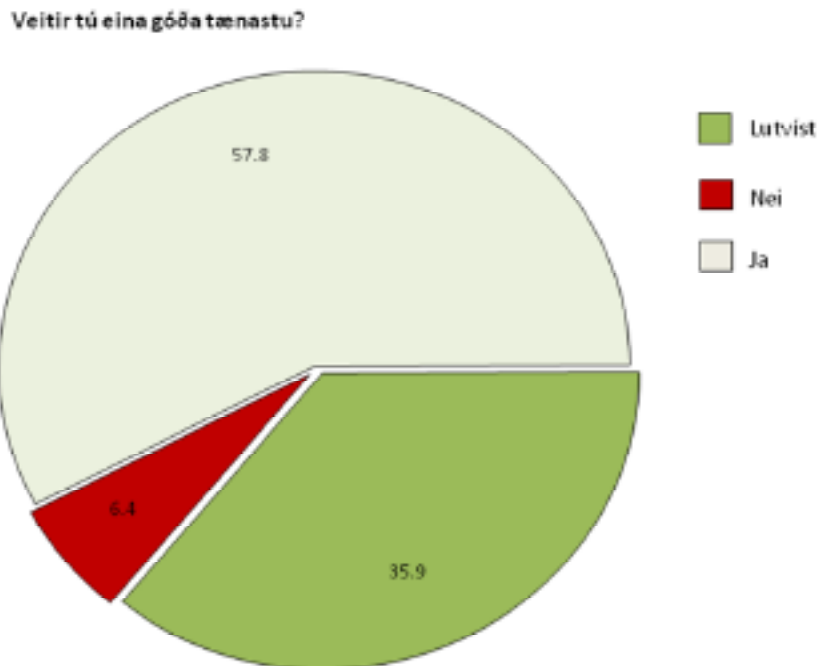
Mynd 7. Hvørja útbúgving hevur tú? Býtt landafrøðiliga. M=397

3. partur

Veitir tú eina góða tænaða?

Fleiri enn helvtin av teimum, sum starvast í Nærverkinum meta, at tey veita eina góða tænaða. Mynd 8 vísir, at talan er um 58 %, ið hava hesa stóðu.

Men myndin vísir eisini, at tey eru nærum 36%, ið siga, at tey bert “lutvist” veita eina góða tænaða. Hetta merkir, at 36% av starvsfólkunum meta, at tænaðan kundi verið betri. 6 % av teimum spurdu siga, at tey meta ikki, at tey veita eina nøktandi tænaða.

Mynd 8. Veitir tú eina góða tænaða? N=393

Áðrenn vit fara at útgreina, hvat tann einstaki meinar við, tá sagt verður, at hon/hann veitir eina góða ella minni góða tænaða, fara vit at hyggja at nøkrum myndum, ið lýsa hvørji tey eru, sum er væl, miðal og minni nøgd við ta tænaða, tey veita.

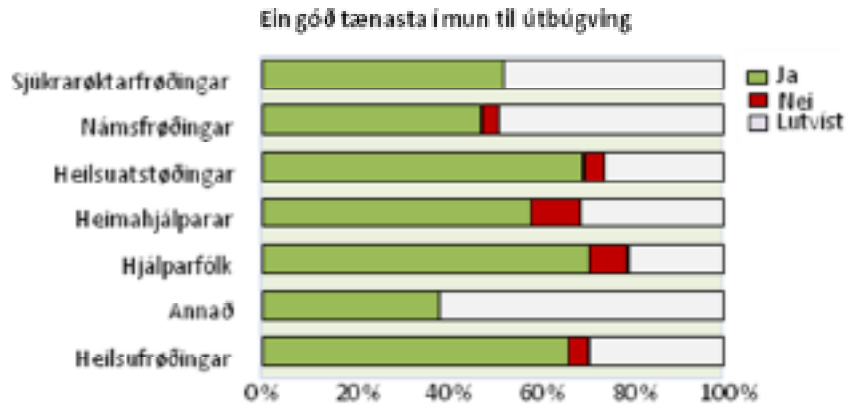
Tænaða í mun til útbúgving

Mynd 9 vísir, at tey, sum eru best nøgd og meta, at tey veita eina góða tænaða, eru fyrst og fremst hjálparfólk, síðan heilsuatstóðingar, heilsufróðingar og heimahjálparar. Sjúkrarøktarfróðingar og námsfróðingar eru ikki eins væl nøgd. Í hesum bólki er nærum helvtin av tí áskoðan, at tann tænaða, tey veita, kundi verið betri.

Bólkurin, sum á myndini nevnist “annað”, eru tey, sum eru minst nøgd við síni avrik. Her er í størstan mun talan um tey, sum starvast á meginskivstovuni, tí tað eru hesi, sum í flestum førum hava aðrar útbúgvingar. Tó skal sigast, at ein partur av hesum kunnu vera heilsufróðingar, tí sum vit hava víst á áður, hava fleiri av hesum skrivað seg undir “annað”.

Tey starvsfólk, ið ikki meta, at tey veita eina góða tænaða, tvs. tey 6%’ini, eru at finna í øllum starvsfólkabólkum, tó flest millum heimahjálparar og hjálparfólk. Eingin sjúkra-

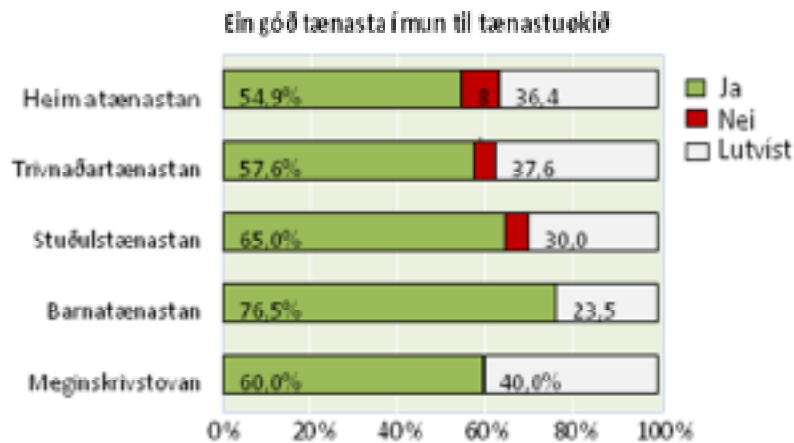
røktarfrøðingur og fólk við øðrum útbúgvingum, enn teimum nevndu, metir, at tey **ikki** veita eina góða tænastru.

Mynd 9. Veitir tú eina góða tænastru? skipað eftir útbúgving N=397

Tænastru í mun til tænastruøkið

Mynd 10 vísir tænastruøkið og nøgdsemi. Her síggja vit, at tey, sum starvast innan barnatænastru, eru best nøgd við síni avrik, teimum næst eru tey, sum starvast í stuðulstænastru. Tó eru starvsfólk innan allar tænastru hjá Nærverkinum, ið meta, at tey bert lutvist veita eina nøktandi tænastru. Tey, sum ikki eru nøgd við tænastru, tey veita, eru flest í heimatænastru (uml.9%).

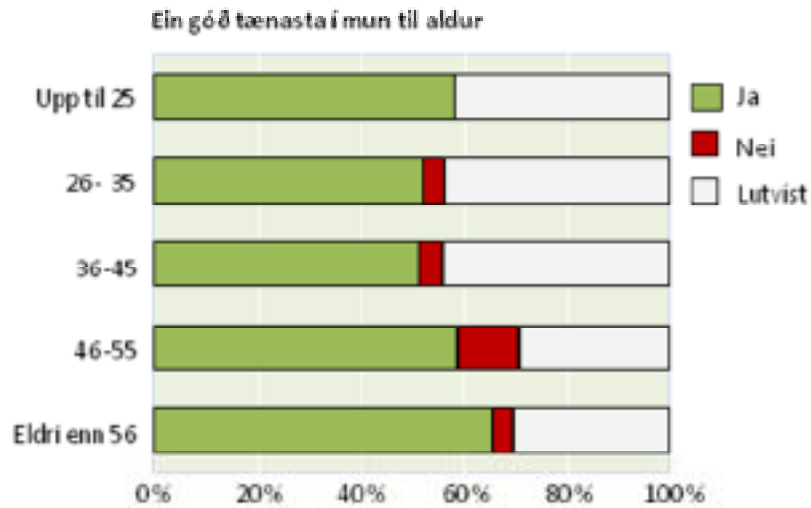
Mynd 10. Veitir tú eina góða tænastru? skipað í tænastruøki. N=373

Tænastru í mun til aldur

Tað kundi verið áhugavert at vitað, um tað eru tey yngru, ella tey eldru, ið eru nøgd ella lutvist nøgd við ta tænastru, tey veita. Hyggja vit at mynd 11, síggja vit, hvussu hetta býtið sær út.

Myndin vísir, at talan ikki er um ein ávísan aldursbólki, ið er meira ella minni nøgdur. Býtið er rættiliga javnt, men vit fáa tó eina lítla ábending um, at tey í tí eldra aldursbólkinum eru best nøgd. Vit síggja samstundis, at tað er í hesum sama aldursbólki (46-55 ár), at tey, sum eru misnøgd, finnast. Hetta talið, 9-12%, minnir nógv um talið á heimahljálparum, ið ikki eru

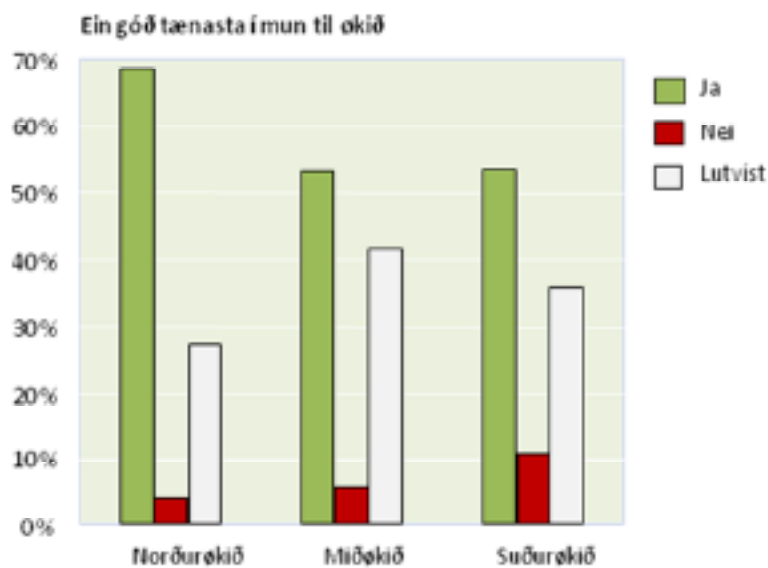
nøgdir, og tí kann hugsast, at talan er um heimahjálparar í hesum nevnda aldursbólki, ið ikki meta, at tey veita eina góða tænaða.

Mynd11 .Veitir tú eina góða tænaða? skipað eftir aldur N=391

Tænaðan í mun til landaføðilaga starvsøkið

Mynd 12. vísir nøgdsemi við ta veittu tænaðuna í mun til, hvar í landinum ein starvast. Míðøkið og Suðurokið eru sera jøvn, bæði hvat viðvíkir at vera væl nøgd og lutvist nøgd við tænaðuna, tey veita. Norðurokið skarar burturúr, tí nærur 70 % av starvsfólkunum í Norðurokinum meta, at tey veita eina góða tænaða. 30 % siga, at tey bert lutvist veita eina góða tænaða.

Mynd 12. Veitir tú eina góða tænaða? skipað í økið N=389

Hvat er ein góð tænasta?

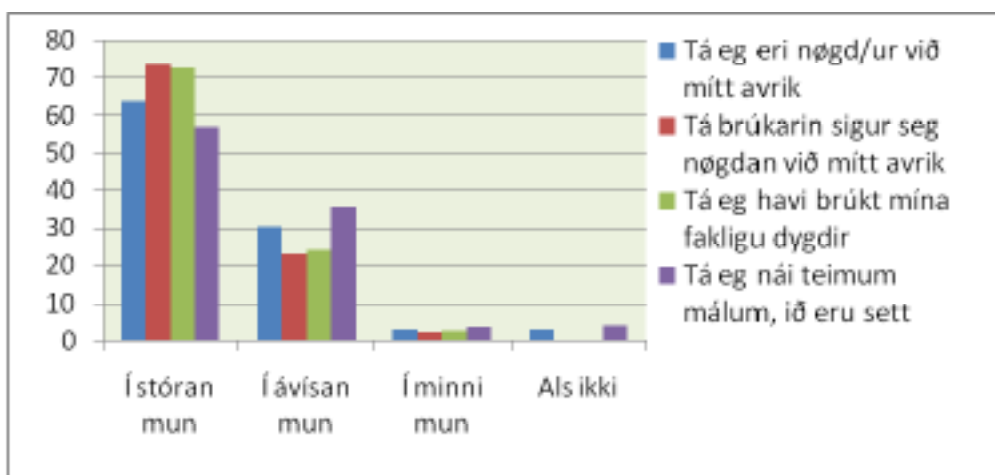
Tilfarið, vit hava verið ígjøgnum higartil, vísir, at fleiri enn helvtin av starvsfólkunum í Nærverkinum meta, at tey veita eina góða tænastu. Spurningurin, vit seta nú er: hvat er ein góð tænasta?

Av tí at talan er um ein hugburðsspurning, hevði ein kvalitativ kanning verið meira beinrakin og nágreinilig, men spurningarnir eru settir fram á ein sovorðnan hátt, m.a. við tí flokking, sum er gjørd, at vit fáa eina viðkomandi lýsing.

Fyrst hyggja vit at, hvat tað er, ið tann einstaki leggur dent á, tá hann/hon metir, um tænastan, hann/hon veitir, er góð ella minni góð. Síðan hyggja vit nærri at, hvørji tey eru, sum hava tær ymisku hugsaninar, og um eitt nú aldur, útbúgving, landafrøðiliga økið o.s. fr. spæla nakran leiklut.

Metingin hjá tí einstaka

Mynd 13. vísir, at tey flestu eru samd um, at tey hava veitt eina góða tænastu, tá ið brúkarin sigur seg vera nøgdan. Men javntsett við hetta er kenslan av at hava brúkt sínar fakligu dygdir eins avgerandi fyri metingina av, um ein veitir eina góða tænastu

Mynd 13. Nær hevur tú veitt eina góða tænastu? N=392

Hetta at kenna seg nøgdan og røkka teimum málum, ið eru sett, tykist hava avgerandi týdning, men samstundis vísir kanningin, at tað eins nógv eru onnur viðurskifti, ið ávirka. Eitt nú meta 25 til 35 %, at nøgdsemið hjá brúkarinum og nøgdsemið við fakligu dygdin bert í ávísan mun ávirka metingina. At tað eru onnur atlit, síggja vit í útgreiningini niðanfyri.

Sundurgreining av mynd 13

Tey starvsfólk í Nærverkinum, ið hava svarað spurnablaðnum, siga, at tey hava veitt eina góða/nøktandi tænastu, tá:

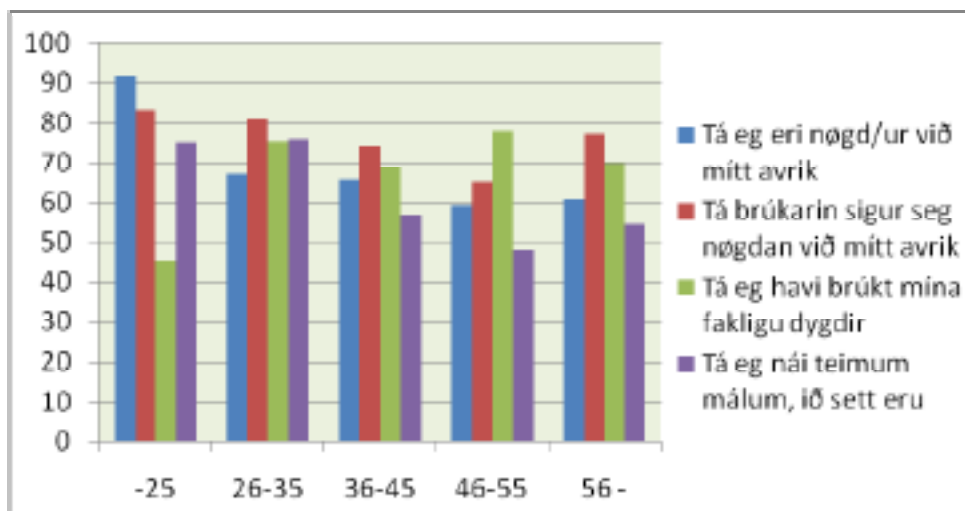
1. Brúkarin sigur seg vera nøgdan
2. Hava brúkt sínar fakligu dygdir
3. Eru nøgd við sítt avrik
4. Rokkið teimum málum, ið eru sett

Raðfestingin vísir, at nøgdsemi hjá brúkarinum er sera umráðandi fyri tað einstaka starvsfólkið. At brúkarin er í fokus, samsvarar eisini væl við kjakið um brúkaran í velferðarsamfelagnum. Tey ynski og krøv, ið brúkarin setur, tykist sambært hesi kanning at

ávirka hugsanarháttin hjá tí einstaka starvsfólkinum, samstundis sum tað setur krøv til stovnin um at hava nøktandi karmar til tess at rækka hesum máli. Hetta seinasta kemur serliga til sjónðar í 4.parti.

Ein góð tænaða í mun til aldur

Í mynd 14 síggja vit, í hvønn mun aldur ávirkar hugburðin til eina góða tænaða, og tað er sjónligt, at teir ymisku aldursbólkarirnir ikki hava somu áskoðan.

Mynd 14. Nær hevur tú veitt eina góða tænaða? N=392

M.a. sæst, at tey yngstu leggja størsta dentin á at vera nøgd við síni avrik. Hetta samsvarar væl við eina kanning, ið Granskingardepilin gjørdi í 2004 millum føroyskan ungdóm (GFOM 2004). Har vísa tey ungu á týdningin av, at starvið passar til teirra evni og færleika, og at tey trívast í arbeiðinum (at tíma tað, tey gera). Tey ungu leggja sostatt meira í at hava tað gott og vera nøgd við síni avrik heldur enn tann fakliga færleikan.

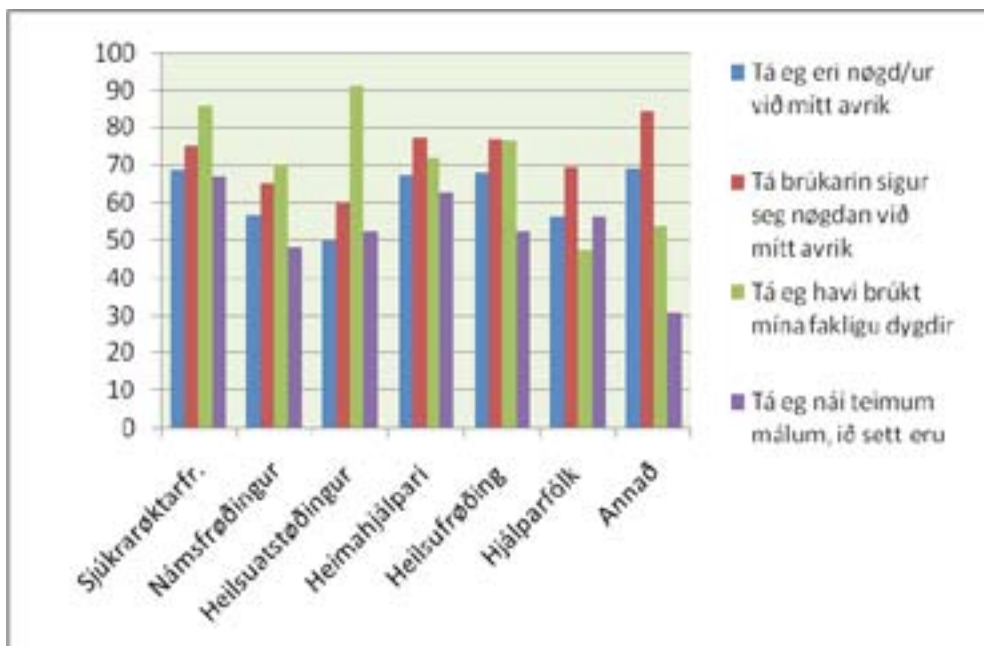
Frá 26 ára aldri tykist hesin hugburður at vera broyttur. Tey flestu á hesum aldri hava lokið eina útbúgving, og tað er uttan iva orsøkin til, at tey leggja stóran dent á fakliga færleikan í sambandi við at veita eina góða tænaða.

Allir aldursbólkar taka eins stór atlit til brúkaran og leggja dent á, at brúkarin vísir nøgdsemi. Tey, sum eru yngri enn 36, tykjast leggja serligan dent á at rækka settum málum, meðan tey, sum eru eldri enn 36 ár, í størri mun raðfesta fakligar dygdir, og at brúkarin er nøgdur. Orsøkin til júst hetta býtið kann síggjast í tíðarandanum, m.a. áhugin í evninum mál og strategi, ið tykist vera stórir millum yngra ættarliðið í almannu og heilsuverki, hinvegin hava tey, sum eru eldri enn 36 ár, fingið ein ávísan tryggleika um sína fakligheit og raðfesta tí øðrvísi.

Ein góð tænaða í mun til útbúgving

Vit sóu omanfyri, at hugburðurin til eina góða tænaða, í ein ávísan mun er tengdur at aldri, men hevur útbúgving nakra ávirkan á sjónarmiðið um eina góða tænaða?

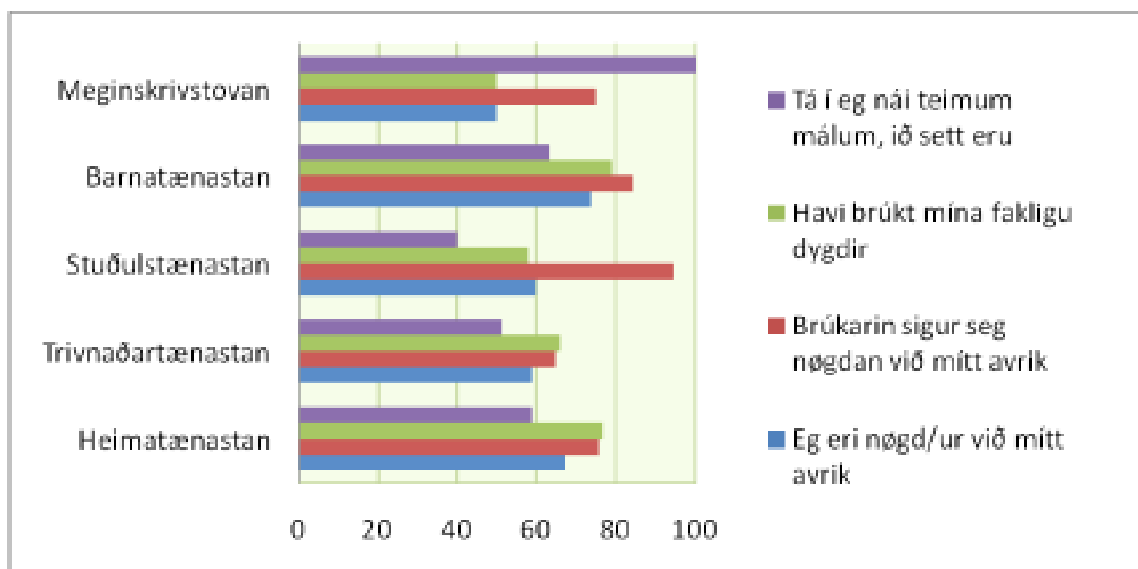
Tað er ein ávísur munur at hóma millum tær ymisku útbúgvingargreinarnar. Vit síggja m.a. í mynd 15, at heilsuatstøðingar, sjúkrarøktarfrøðingar, heilsufrøðingar og námsfrøðingar leggja eins stóran dent á at búka sínar fakligu dygdir, tá um ræður at veita eina góða tænaða. Heimahjálparar, hjálparfólk og tey við aðrari útbúgving leggja størri dent á at veita eina tænaða, sum ger brúkaran nøgdan, heldur enn júst faklig avrik.

Mynd 15. Nær hevur tú veitt eina góða tænastu? N=392

Ein góð tænasta í mun til tænastuøkið

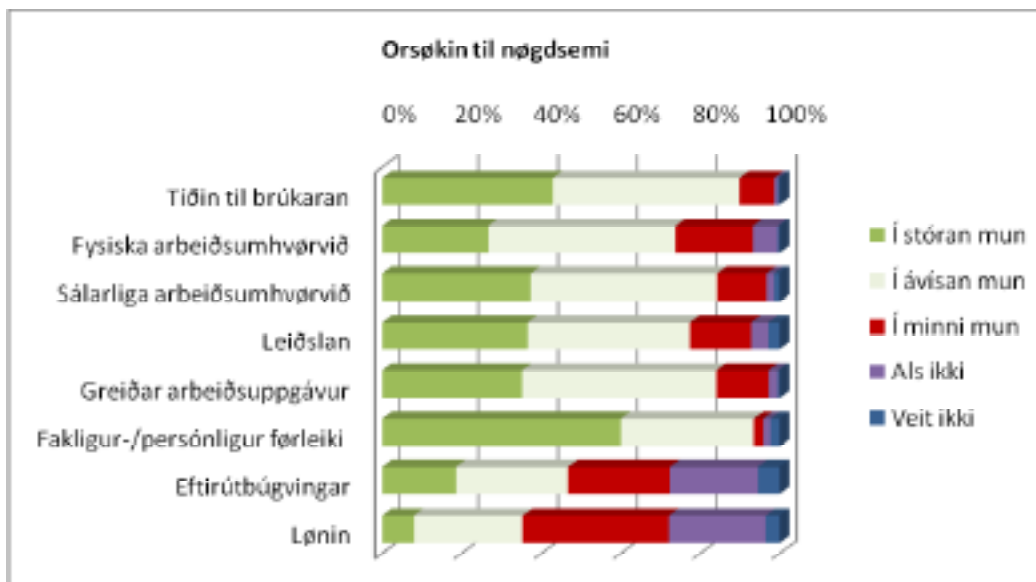
Mynd 16 vísir, at tað finst ein felags fatan millum starvsfólkið í Nærverkinum, um, at atlitid til brúkaran hevur avgjordan týding. Vit síggja eisini, at fakligar dygdir, og at vera nøgdur við sítt avrik, í ein ávísan mun eisini er felags, og er á sama hátt galdandi fyri øll tænastuøkini. Tað eru serliga tvey tænastuøki, ið bróta nakað frá tí jøvnu myndini. Annað er Meginskrivstovan, og hitt er Stuðulstænastan. Hyggja vit at Meginskrivstovuni, síggja vit, at aðalmál teirra er, at røkka settum málum, men eisini at hava aðra ávirkan. Innan Stuðulstænastuna verður stórus dentur lagdur á, at ein góð tænasta er ávirkað av, um brúkarin sigur seg vara nøgdan.

Mynd 16. Nær hevur tú veitt eina góða tænastu? N=374

Umstöður at veita eina góða tænaða

Eitt er ásannan av at hava veitt eina góða ella eina minni góða tænaða, eitt annað er spurningurinn um, hvørt umstöður eru til at veita ta tænaða, ein ynskir. Í hesum brotinum hyggja vit at, hvat starvsfólkið í Nærverkinum metir hevur týðning fyrri at kunna veita eina góða ella nøktandi tænaða. Mynd 18 gevur eina ábending um hesi viðurskipti.

Mynd 17. Hvi metir tú, at tú veitir eina góða tænaða? N=356

Í mynd 17 síggja vit, at tann grundgevingin, ið skorar hægst, tá mett verður um orsøkina til, at ein veitir eina góða tænaða, eru:

1. tann fakligi førleikin
2. tíðin til brúkarann

Fakligi førleikin stendur ovast, og er hetta enn eitt dømi um, at vit eru við í tíðarrákinum, har viðurkenningin av, at fakligi førleiki er altavgerandi, tá tað kemur til at veita ta bestu tænaðna. Hetta samsvarar eisini væl við kjakið, sum er í okkara grannalondum um, at gransking, vitan og fakligur førleiki hava størstan týðning, tá um ræður sosialar tænaður í nútíðar-samfelagnum.

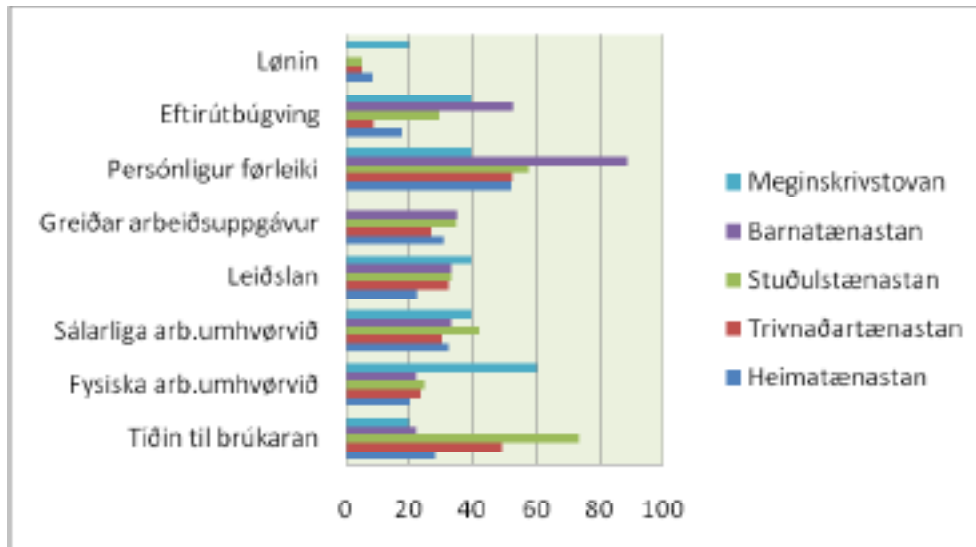
At starvsfólkið í Nærverkinum leggur so stóran dent á fakliga førleikan, kemur helst eisini av, at tey uppliva, at brúkarinn alsamt setur størri krøv til dygdina av tænaðuni.

Næst eftir fakliga førleikan kemur tíðin til brúkarann. Hetta samsvarar væl við mynd 13, sum vísti, at nøgdsemi hjá brúkarannum hevur stóran týðning, tá starvsfólk meta, um tey hava veitt eina góða tænaða. Brúkarinn verður, sum fyrr nevnt, alsamt meira tilvitaður og er ikki nøgdur við, at tænaðan verður avgreidd í einari handavend, uttan at stundir eru til umsorgan og nærveru. Hetta er m.a. ein orsök til, at almanna- og heilsuverkið í Íslandi er farið undir at góðskumenna og skipa sínar tænaður øðrvísi.

Fara vit longur niður í røðina av grundgevingum, koma vit til sálarliga arbeiðsumhvørvið og leiðslu, ið liggja sum nr. 3 og 4 í raðfestingini. Í viðgerðini í 4. parti koma vit gjølligari inn á hetta evnið. Niðast í raðfestingini av, hvat kann skapa grundarlag fyrri, at ein veitir eina góða tænaða, er lønin. Hetta koma vit nærri inn á í viðgerð av næstu myndini.

Raðfesting innan tær ymisku tænastrnar

Í mynd 18 síggja vit raðfestingarnar í mun til tað tænastruøkið, hin einstaki starvast í. Her síggja vit m.a., at tey flestu eru samd um at raðfesta persónligan førleika hægst, hetta er júst tað sama, sum myndin frammanundan vísti. Hyggja vit at Trivnaðartænastruni og Stuðulstænastruni, leggja tey, sum starvast her, stóran dent á tíðina til brúkaran. Barnatænastran vísir á fysiska arbeiðsumhvørvið sum týdningarmiklan karm fyri at kunna veita eina góða tænastru.

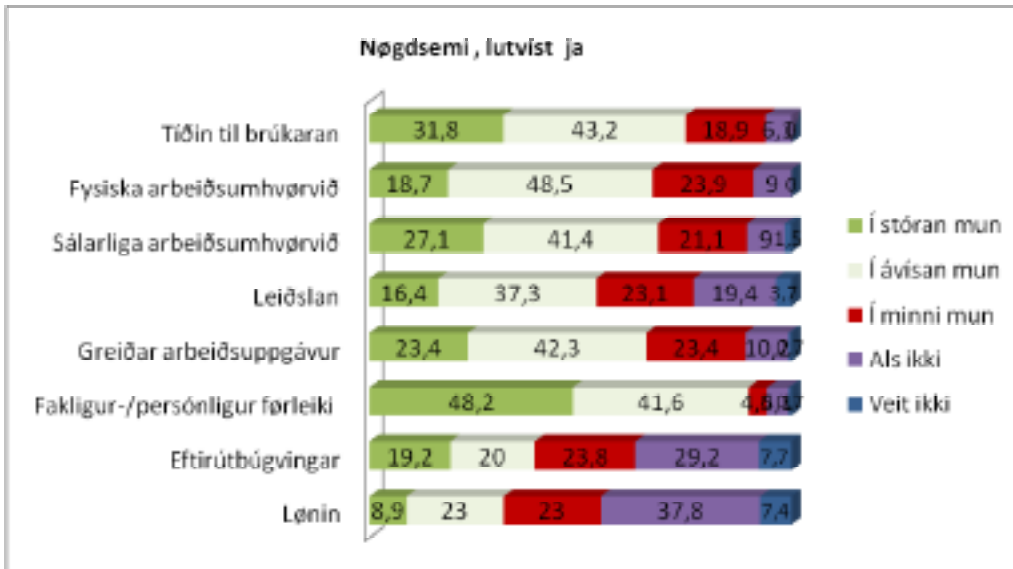
Talva 18. Hvat er avgerandi fyri, um tú veitir eina góða tænastru?
(talvan byggir á Raðfestingarnar “ í stóran mun” og “í ávísan mun”) N=393

Lønin verður aftur í hesi talvuni raðfest lágt í mun til onnur atlit. Taka vit heildina í hesi kanning, kunnu vit staðfesta, at lága raðfestingin av løn og í onkrum førum eftirútbúgving, ikki merkir, at hetta ongan týdning hevur fyri starvsfólkið í Nærverkinum. Orsøkin til hesa lágu raðfesting er, at starvsfólkið ikki metir, at spurningurin um lønina ávirkar umstøðurnar ella áhugan fyri at veita eina góða tænastru, og at spurningurin um løn hoyrir undir eina aðra flokking.

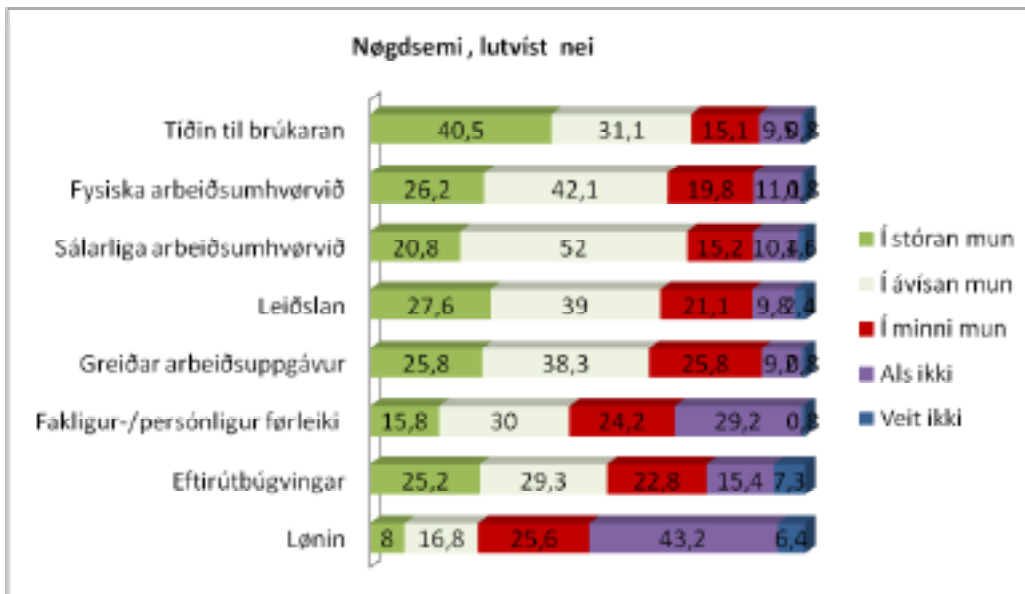
Vísandi til viðmerkingarnar í spurnablaðnum undir: "Hvørjir batar metir tú eiga at vera gjørdir", ið verður viðgjørt í 4.parti, hava sera nógv skrivað júst løn og eftirútbúgving sum ein neyðugan bata. Eitt annað, ið eisini bendir á týdningin av hesum viðurskiftum, er, at eftir at úrslitið av hesi kanning var kunngjørt á ráðstevnuni 21.mars 2007, vóru tað fleiri, sum høvdu viðmerkingar til spurningin um lønina. Tá varð ført fram, at hóast tey ikki meta, at lønin ávirkar sjálva tænastruna, tey veita brúkaranum, so hevur lønin stóran týdning fyri tey: “Lønin er alt ov lág fyri tað arbeiðið, vit gera, og hetta hava vit leingi gjørt vart við, men vit lata tó ikki hesi viðurskifti ganga út yvir brúkaran” varð m.a. ført fram.

Lutvíst ein góð tænastru

Mynd 19 og 20 vísa raðfestingina hjá teimum, ið bert lutvíst meta, at tey veita eina góða tænastru. Av tí at tey, sum hava svarað "lutvíst" hava raðfest bæði lutvíst gott og lutvíst minni gott, hava vit skipað hetta í tvær talvur. Tað, sum er áhugavert at leggja til merkis, er, at persónligi-/fakligi førleikin og tíðin til brúkaran eru orsakir til, at ein bert lutvíst metir, at tað er gjørligt at veita eina góða tænastru. Hetta vísir enn eina ferð, at júst hesi tvinnanda viðurskiftini hava stóran týdning.

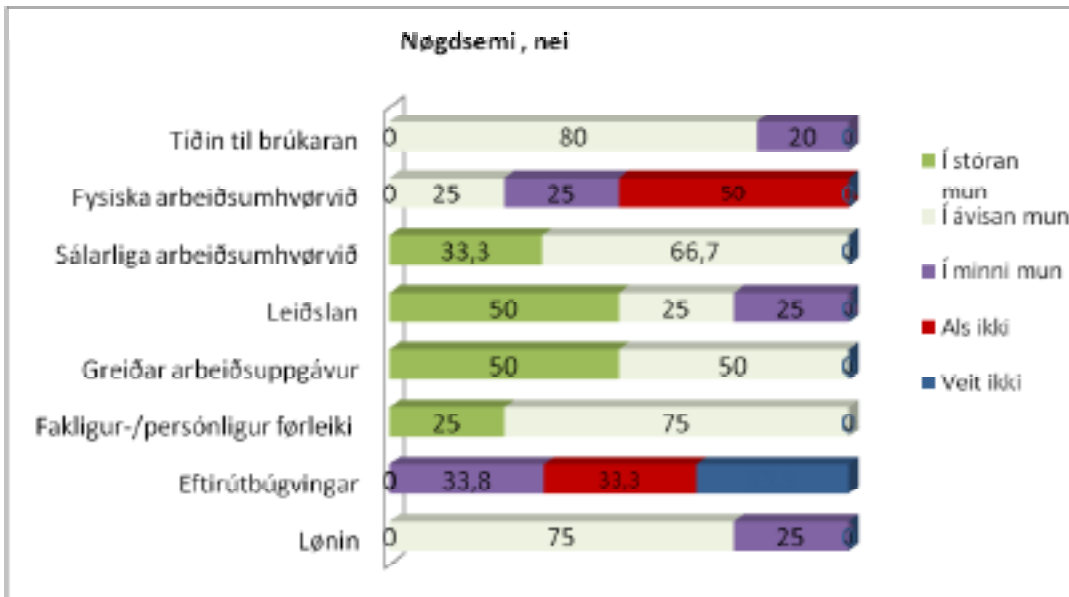
Mynd 19. Ert tú nøgdu/ur við tað tænaðuna tú veitir? Orsøkin til lutvíst ja

Mynd 20. Ert tú nøgdu/ur við tað tænaðuna tú veitir? Orsøkin til lutvíst nei: N:194

Veita ikki eina góða tænaðu

Hóast tey flestu, sum starvast í Nærverkinum, í tí stóra og heila meta, at tey veita eina góða tænaðu, eru tað 6% , ið ikki kunnu siga tað sama. Mynd 21 vísir orsøkina til hetta. Her síggja vit, at tað serliga eru viðurskifti, sum at leiðslan ikki er nøktandi, og at arbeiðsuppgávirnar ikki eru nógv greiðar. Síðani hevur tað sálarlíga arbeiðsumhvørvið sína ávirkan, umframt tann fakligi -/persónligi færleikin. Í ávísan mun er tað tíðin til brúkarann og lönin, ið eisini hevur sína ávirkan á, at tey ikki meta, at tey veita eina nøktandi tænaðu.

Mynd 21. Ert tú nøgd/ur við tað tænastu tú veitir? Orsøkin til nei. N=41

Eitt, sum er áhugavert og eigur at takast við í kjakið um ta góðu tænastruna, er, at hesi viðurskifti, ið tey 6%’ini hava at fýlast á, eru somu viðurskifti, ið sera nógv vísa á sum trupulleikar í seinasta spurningi í kannningini, har hvør einstakur fær høvi at skriva, hvat tey meta eigur at broytast, fyri at tænastran, tey veita, kann gerast enn betri. Hetta verður viðgjørt nærri í 4.parti.

Samanumtikið

Við at taka saman um tey viðurskifti, ið vit hava viðgjørt í hesum parti av kannningini, kunnu vit varisliga loyva okkum at koma við tí uppáhaldi, at tey flestu trívast í arbeiðinum. Hetta, tí trivnaður og nøgdsemi eru nær tengd hvørt at øðrum. Faktorar sum gott fakligt, fysiskt og sálarligt umhvørvi og góð leiðsla eru ein góður partur av starvsfólkinum samd um, eru til staðar. Men tað er tó ein triðingur av starvsfólkinum, ið metir, at øll viðurskifti ikki eru nøktandi, og at hetta forðar teimum í at veita ta bestu tænastruna. Av tí at málið við hesi spurnakanning var at menna stovnin og gera hann enn betri fyri starvsfólk og brúkarar, er tað ein styrki at vita, hvar veikleikarnir eru, so bótast kann um teir.

4. partur

Hvat kann gerast betur?

Hvat er ein góð tænasta? Og veitir tú eina góða tænastru? eru spurningar, sum í ein ávísan mun eru svaraðir í þórtunum frammanfyri. Í hesum partinum fara vit at lýsa, hvat starvsfólkið í Nærverkinum metir kann gerast betur fyri at menna stovnin, og gera hann enn betri fyri starvsfólk og brúkarar.

316 av 436 møguligum starvsfólkum gjórdur sær tann ómak at skriva nakrar reglur um, hvórrjir batar tey meta eiga at verða gjórdir innan Nærverkið. Ítøkiliga var høvi at raðfesta trinnanda viðurskifti.

Av tí at tilfarið er rúgvismikið, hava vit valt at flokka tað á best møguligan hátt. Henda flokking er gjórd eftir somu skipan, ið er brúkt í spurningi 6 og 7 (sí spurnablaðið undir fylgiskjølum), og vit hava nýtt somu yvirskriftir. Tey viðurskifti, ið ikki kundu flokkast undir hesar nevndu yvirskriftir, hava vit sett upp sum: onnur uppskot og viðmerkingar.

Mong hava somu viðmerkingar, bert ymiskt orðaðar. Vit hava valt at samanskriva tær, soleiðis at lesarin fær eina greiða heildarmynd. Men vit taka tó nakrar endurgevingar burtur úr tilfarinum fyri at geva lesaranum eina fatan av hvussu uppskot og áheitanir eru orðaðar.

Øll fingur høvi at raðfesta trý øki, ið tey mettu høvdu serligan týdning. Av teimum vóru tað hesi trý, ið fingur mest umrøðu: Tíðin til brúkaran, leiðslan og persónligur-/fakligur førleiki. Men tó skal sigast, at aðrar viðmerkingar, eitt nú viðurskifti hjá brúkarunum, umframt fysiska og sálarliga arbeiðsumhvørvið, vórðu eisini ofta umrødd. Raðfestingin niðanfyri byggir á raðfestingina í sp.6 og 7.

Tíðin til brúkaran

Tørvur er á meira tíð til brúkaran. Hesa viðmerking hava sera nógv, tá víst verður á, hvat eigur at gerast betur. Samanlagt verður sagt soleiðis:

Tá tað altíð er neyðugt at skunda sær, er ikki gjórligt at fanga møgulig tekin frá brúkarunum, eitt nú versnandi heilsu, trivnað o.l. Tað eru heldur ikki stundir til at brúka tær fakligu dygdir, ein hevur. Hetta ger, at brúkarin ikki fær gagn av fakligu vitanini hjá starvsfólkinum, og starvsfólkið kennir seg ikki nøgt við støðuna.

Tíðin til brúkaran skal eisini nýtast til sosiala og sálarliga umsorgan, tí hetta hevur líka stóran týdning sum tann fysiska røktin. Gevur tú tær stundir til brúkaran, tá tørvur er á tí, er tað hjálp til sjálvhjálp.

Brúkarin hevur tørv á kvalitativar og kvantitativar tíð. Tað er neyðugt at hava tíð til tann einstaka, stundir til at tosa, lesa fyri viðkomandi, ganga ein túr, tíð til fimleik, spøl, útferðir o.a.

”Meira tíð til brúkaran, betri tíð til hvønn einstakan”

”Betri tíð til brúkaran hevði gjørt, at tú betur kundi brúkt tína fakligu vitan”

Fysiska arbeiðsumhvørvið

Sum heild verður víst á tørvin á betri umstøðum at arbeiða undir. Talan er um betri hólvisviðurskifti, har pláss er fyri starvsfólkinum. Saknur er á bólkárumun og kantínu, og sum heild á nútíðarhóskandi fysiskum kørnun.

Fysiska arbeiðsumhvørvið eigur eisini at leggja upp fyri trivnaði hjá starvsfólkinum, m.a. eiga umstøður av vera til vælveru og hvíld, eitt nú ein massagustólur.

Ein partur av fysiska arbeiðsumhvørvinum er flutningurin til brúkaran. Her verður víst á tørvin á fleiri bilum og, at tað í størri mun verður lagt upp fyri flutningstíðini, serliga úti í økinum, har fjarstøðan kann vera stór.

Men betri hæliviðurskifti eru eitt, eitt annað er tørvur á betri fakligum og pedagogiskum tilfari. Ført verður í fleiri førum fram, at tað er neyðugt at hava tey amboð, ið brúk er fyri í arbeiðinum, og at hetta í ov lítlan mun er galdandi í dag.

”Fysiska arbeiðsumhvørvið eigur at bótast m.a. við, at tað vera fleiri bilar, betri tíð, og lagt til rættis soleiðis, at tíð er til koyring og røkt, hetta má skipast við støði í, hvussu økið sær út”.

”Arbeiðsumhvørvið má vera gott, skal bera til at veita eina góða tænastru”.

”Fysisku karmarnir eru als ikki nøktandi, hvørki fyri starvsfólk ella brúkarar”

Sálarliga arbeiðsumhvørvið

Tá talan er um sálarliga arbeiðsumhvørvi, verður víst á mongdina av starvsfólki, á tímar og vaktarskipanir, á mannagongdir og samstarv. Hesi og fleiri onnur viðurskifti eru avgerandi fyri tí sálarliga arbeiðsumhvørvið, siga starvsfólk í sínum viðmerkingum.

Tað er tørvur á meiri fólki til røktina. Arbeiðstrýsið er ov stórt, og tað gongur bæði út yvir starvsfólk og brúkaran. Men samstundis er tørvur á at skipa arbeiðið betur. Eitt nú eiga fleiri mannagongdir at orðast, og arbeiðstíðin eigur at lagast betur til, her verður serliga víst á vikuskiftistímar í mun til vaktir í vikuni.

Ein týðandi partur av sálarliga arbeiðsumhvørvinum er kenslan av, at arbeiðið verður virðismett, hetta sakna fleiri. Tørvur er á samstarvi millum øll liðini í skipanini, og at starvsfólkið verður tikið við í tilrættalegging, soleiðis at tey í størri mun kenna seg sum part av einum toymi.

”Betri sálarligt arbeiðsumhvørvi, færri vikuskiftisvaktir, fleiri tímar í vikuni”.

”Vit eiga at skapa størri trivnað saman”.

”Arbeiðsfólkið er í ov stóran mun undirmett”

”At verða tikin við upp á ráð, tá broytingar verða gjørdar”.

”At tosa opið og hava gott samstarv millum allar partar”.

”Tørvur er á mentarari og fysiskari stimbran í arbeiðinum, hetta kann gerast við betri starvsfólkarøkt”.

Leiðslan

Viðurskifti, ið viðvíkja leiðsluni, verða lýst í mongum vendingum. Nøkur vísa sína misnøgd og siga, at leiðslan ikki í nóg stóran mun lurtar eftir starvsfólkinum og tekur tey ikki við upp á ráð. Fleiri kenna, at leiðslan ikki vísir viðurkenning og virðing fyri starvsfólkinum, men at hetta eisini er øvut, at starvsfólkið ikki vísir virðing fyri leiðsluni.

Tey pedagogisku máluni eiga at fáa eina hægri raðfesting, og leiðslan eigur at ganga á odda í hesum. Víst verður á, at tørvur er á einari fakligari leiðslu, og at leiðslan eigur at vera meira sjónlig í gerandisdegnum. Tað er tørvur á eftirmetingum, siga fleiri, serliga fakligari eftirmeting, men eisini eftirmeting av arbeiði og umstøðum.

Leiðslan eigur at vera greiðari definerað, og starvsfólkið eigur at fáa størri ábyrgd, hetta eru fortreytir, ið mugu vera til staðar, skal Nærverkið mennast. Men hetta inniber, at greiðir málsetningar verða gjørdir fyri øll tænastruøkini. Okkum tørvar dugnaliga, kompetenta leiðslu, bæði administrativa, fakliga og menniskjaliga, soleiðis verður m.a. sagt í lýsingini av leiðsluviðurskiftunum.

”Leiðslan eigur í størri mun at taka starvsfólkið upp á ráð og lurta betur eftir teimum”

”Okkum tørvar eina leiðslu, sum hevur mál, og sum skipar fyri kvalifiseraðari eftirmeting av arbeiði og umstøðum, og tørvur er á fakligari leiðslu”

”Leiðslan eigur at hava meira tíð til pedagogisk mál, ov nógv orka fer til umsiting”

”Leiðarin eigur at vera meira við í tí pedagogiska arbeiðinum”

”Leiðslan eigur at duga at geva positivan og negativan kritik í kensluligum málum, uttan at føla angist”

”Trivnaðartænastan má eisini hava samband við starvsfólkið, og ikki bara við leiðsluna, og leiðslan má fylgja upp gjørdar avtalur”

Greiðar arbeiðsuppgávur

Tá talan er um arbeiðsuppgávur verður m.a. víst á, at tørvur er á fleiri bólkafundum, og at karmarnir í arbeiðnum verða greiðari. Starvsfólkið skal takast meira við í tilrættaleggingina og dagarnir skulu sum heild skipast betur. Tørvur er á, at allar arbeiðsuppgávur eru grundaðar og greiðar, og at lagt verður upp fyri, hvussu innihaldið í arbeiðsdegnum er, eitt nú er tað óheppið hjá einum heilsuhjálpara bert at hava reingerð á sínari dagsætlan.

Kunning og samráð við næstingar er ein tíðandi partur av arbeiðinum, ikki bert hjá heilsuhjálparunum, men hjá øllum økjunum. Innan heimtænastuna verður víst á, at næstingar hava lyndi til at halda, at heilsuhjálparin skal gera ”alt”, og tí koma óneyðugar tvístøður. Sum heild eru samstarv, fyriskipan og greiðari karmar at arbeiða undir tey ynski, ið flest føra fram.

”Tað er tørvur á hava fleiri bólkafundir, so rammurnar verða klárari”

”Starvsfólkið má vera meira við í ráðaleggingini og “dagsrytmurnar” vera betur skipaðar”

”Allar arbeiðsuppgávur eiga at vera grundaðar og greiðar”

”Ov nógv reingerð hvønn dag, skiftandi vaktir - “rulluplan”

”Betri visitering (eftirmeting og visitering)”

Fakligur-/persónligur førleiki

Fakligur og persónligur førleiki tykist vera eitt evni, ið liggur starvsfólkinum í Nærverkinum nær at hjarta. Tá orð verða sett á hetta evnið, sær tað nakað soleiðis út.

Í løtuni eru fakligu karmarnir ikki nóg góðir. Tørvur er á øktari fakligari menning, eisini innan diagnostisering og viðgerð av sjúkunum hjá brúkarunum. Umframt tørvur á betri fakligum kørmun er eisini tørvur á regluligari supervisión og tí, sum danir nevna ”funktionsbeskrivelser”.

Orð sum ”eg plagi”, ella siðvenjur, skulu jarðast, og í staðin skulu koma greiðar mannagongdir. Arbeiðsuppgávnar skulu skipast betur, og starvsfólkið eigur at fáa undirvísing og upplæring í viðkomandi viðgerðum. Sum heild skal førleikamenning skipast betur og fáa hægri raðfesting.

”Fakligu karmarnir eru ikki nóg góðir, og arbeiðsuppgávnar eiga at skipast betur”

”Okkum tørvar mannagongdir heldur enn siðvenjur”

”Førleikamenning má koma í fasta rammu, so fakligu dygdirnar gerast betur”

”Meira undirvísing/upplæring í viðkomandi viðgerum”

Skipast má fyri undirvísing fyri at menna okkum meira fakliga (uppdaterast)

”Ymiskir fakbólkar á arbeiðsplássini”

Eftirútbúgving

Víst verður í fleiri veningum á týðningin av førleikamenning og eftirútbúgving. Tørvur er á at fáa skeið og eftirútbúgving við tænastrí, tað vil siga uttan at “gjalda” við frídøgum. Mett verður, at tað er leiðslan, ið skal eggja til eftirútbúgving, hetta fyri at tryggja, at øll økini verða ment. Nærverkið er eitt arbeiðspláss við fólki innan nógv ymiskar fakgreinar, tí er tað

umráðandi, at öll fáa möguleikan at mennast, og hetta kann gerast við skeiðvirksemi og væl skipaðari eftirútbúgving.

”Leiðslan skal eggja til eftirútbúgving, har ymisku fakligu økini verða ment”

”Hvørt øki fær pening til fakliga menning í økinum”

”Fleiri skeið”

”Eftirútbúgving er góð á einum sovorðnum arbeiðsplássi, sum Nærverkið er”

”Tað eigur at vera ein fóst skipan, har tað er raðfest, nær og hvør fer á skeið”

”Eftirútbúgving skuldi verið raðfest nógv hægri”

Lønin

Mong eru tey, ið hava viðmerking um lønina. Felags fyri öll er, at tey ynskja betri løn. Tað merkir hægri løn. Víst verður á, at lønin í nógv ár hevur verið afturúrsigld, og tørvur er á at fáa lønina dagfórda til ”nú tíðar standard”. Lønin er als ikki í samsvari við tær arbeiðsbyrðar, ið verða lagdar á starvsfólkið, og sagt verður, at tað er mannminkandi ikki at fáa ta samsýning, ein hevur uppiborið.

”Betri løn”

”Arbeiðið er í ov stóran mun undirmett og undirlønt”

”Lønin skuldi verið munandi hægri”

”25 tímar um vikuna er ikki til at liva av”

”Ynski, at lønin verður fóst, eins hvønn mánað”

Onnur uppskot og viðmerkingar

Brúkarin

Av tí at hetta ikki er ein kanning, ið viðvíkir brúkarinum, men einans umstøðum hjá starvsfólkinum í Nærverkinum, vóru ongir spurningar hesum viðvíkjandi. Men hóast tað, hava fleiri nýtt høvið undir viðmerkingum at sagt sína hugsan um hetta.

Mett verður, at brúkarin í stóran mun hevur brúk fyri aktivering, fysio- og ergoterapi. At stórir tørvur er á venjingrhølum, soleiðis at brúkarin fær möguleika at koma út og fær rørslu. At ein munagóð flutningsskipan eigur at etablerast, soleiðis at öll fáa möguleika at koma til ymisk tilboð.

At bústaðurin hjá brúkarinum í størri mun eigur at passa til hansara umstøður, tí hetta í stóran mun ávirkar umstøðurnar hjá heilsustarvsfólkinum at gera sítt arbeiði til lítar. Tað skuldi verið betur skipað inni í heiminum, og bústaðartilboðini skuldu í heila tikið verið nógv fleiri. Öll eiga at hava rætt til privat wc og bað.

Tørvur er á, at brúkarin skjótari fær fysiska og sálarliga hjálp. Eitt nú á einari miðstøð, ið er mannað við sálarfrøðingi, fysioterapi o.ø., ið tørvar. Sálarfrøðingur skuldi eisini komið á heimavitjan.

Tørvur er á málsetningum, eisini tá tað kemur til heimatænastuna. Starvsfólk og brúkari eiga at vera samd um málini, har brúkarin ger sín part. Næstingar eiga eisini at stuðla undir hetta og hjálpa so væl, tey kunnu.

Tá tað viðvíkir fólki við tarni og fólki á bústovnum og øðrum døgnstovnum, eigur meginreglan at vera, at fólk, ið harmonera saman, skulu vera saman. Hetta sama er galdandi fyri tey, sum eru dement og ikki dement.

Tá tað kemur til børn við serligum tørvi, verður víst á, at tørvur er á betri og eins normeringum, so öll børn og familjur teirra fáa eina optimala heilsutænastu um alt landið.

- ”Betri umstøður at arbeiða inni hjá fólki”
- ”Bústaðurin hjá brúkarinum skal passa til hansara umstøður”
- ”Tað mangla ergo- og fysioterapeutar”
- ”Vit eiga at fáa betri samstarv við avvarðandi”
- ”Næstingar eiga at hjálpa meira til, næstingar halda, at heimahjálpin eigur brúkaran”
- ”Tað skuldi verið eitt venjingarhøli til fólk við breki”
- ”Bilur eigur at útvegast til búfólkini, so tey fáa fleiri upplivingar”
- ”Brúkarnin skal hava fleiri bútilboð at velja ímillum”
- ”Hugburðsbroyting til fólk við tarni”
- ”Sambýli og stovnar verða bygdir til endamálið, í staðin fyri sethús”
- ”Vitjan av sálarlækna í heimi av og á”

Starvsfólkið

Víst verður á í viðmerkingunum, at tørvur er á betri starvsfólkanormeringum, og normeringin skal svara til arbeiðsuppgávur og tyngd. Tað er tørvur á fleiri fólki til røktina, og sum heild eigur starvsfólkatrivnaðurin at raðfestast nógv hægri. Betri tíð eigur at vera til at taka sær av brúkarinum, venjing og annað, soleiðis at hvør einstakur gerst betur nøgdur við sítt arbeið. Samstarvið millum øll lið í skipanini eigur at skipast betur, mennast og gerast hornasteinurin í tí ”nýggja” stovninum. Fleiri starvsfólkafundir, stórri opinleiki og áhugi hjá leiðsluni fyri at fáa øll við.

- ”Betri starvsfólkanormering, og skal svara til arbeiðsuppgávur og tyngd”
- ”Møguleiki fyri supervisióin”
- ”Skemaplanløgð tíð til arbeiðsfyrising”
- ”Starvsfólki skuldi staðið í boði sálarlig hjálp (ein, sum hoyrir til Nærverkið)”
- ”Starvsfólkafundur 14. hvønn dag”
- ”Betri samstarv við allar starvsfólkabólkar (tvørfakligt)”

Áheitanir

Niðanfyrri hava vit sett nakrar av teimum áheitanum, ið eru komnar frá starvsfólkunum. Nógvar áheitanir eru um sama evni, og fyri ikki at gera tað ov drúgt, hava vit valt at taka ta viðmerkingina við, ið umboðar flest aðrar, innan sama øki.

- ”Stórri játtan til økið”
- ”Tað skal vera lættari at fáa fatur á hjálparfólki”
- ”Hvørt øki fær pening til menning og trivnað á økinum”
- ”Setið meiri orku av til røktina, aktivering, trivnað og menning”
- ”Tit vistu av, at vit eita Heilsuhjálparar og hava verið í skúla”
- ”Tit eiga at skipa so fyri, at vit kunnu leggja stórri dent á røktina og minni á reingerð og innkeyp. Tey avvarðandi skuldu í stórri mun keypt inn”
- ”Vit eiga at bjóða okkum fram, soleiðis at vit byrja við graviditetsvitjan, 2½ ára og 4 ára vitjan, og til allar skúlaflokkar”
- ” Barnatænastan eigur at raðfestast hægri, og vit eiga at fáa avloysarar til sjúku og feriu. Arbeidsbilar eiga at vera í hvørjum øki. Tað er ov lítil tíð sett av til skúlar, um ein sum heilsufrøðingur skal vera nøgdur við avrikið og røkka teimum málum, ið sett eru”
- ”Virksemið á stovnunum eigur at raðfestast hægri, tá hugsað verður um tørvun á bú- og umlættingartørvinum. (Stórri játtan)”
- ”Skipað eigur at verða fyri betri samstarvi millum sambýlini”
- ”Tvørfakliga samstarvið eigur at vera betri, m.a. millum psyk.depilin og LSH”.
- ”Fundardagar/tíðir eiga at leggjast betur til rættist (tíðin) fyri tey, sum búgva í Suðuroy”

”Menniskjalig virði eiga at verða sett hægri enn umsiting/játtan. Búfólkið eigur at koma fyrst, alt annað í aðru rekkju”

”Betri samstarv millum økini og tænastrnar, so brúkarin kennir sínar móguleikar”

”Vit eiga at gerast meiri sjónlig”

”Tá tað verður søkt eftir fólki, skal søkjast eftir fólki við útbúgving”

”Okkum tørvar alt: aktivering, fysioterapeutar, ergoterapeutar, kreppuráðgevar og eina leiðslu, sum lurtar og er nær brúkarinum og starvsfólkinum. Okkum tørvar uppnormeringar”

”Fleiri reingerðarfólk”

”Tá eingin peningur er eftir í kassanum, eigur fyrst at sparast í yvirbygnaðinum, í staðin fyri hjá brúkarinum”

”Kunning og samskifti eigur at bætast í øllum liðum”

”Super tiltak, gerið meira av hesum, okkum tørvar jalig tiltøk, túsund takk fyri”

Keldulisti

- Synnøve Ljunggren (2005) *Emperi Evidens Empati – Nordiska røster om kunskapsutveking i socialt arbete.*
NORPUSN - Nord: 2005:5.
- D. Bunnage, I. Treebak, I. Koch-Nielsen (2000) *Offentlig Social Service: Kvalitet af arbejdslivet og kvalitet av serviceydelser.* Sammendrag af rapporten om Danmark. Det Europæiske Institut 2000.
- Salvage, Ann (1995 –96) *Who Will Care? Future Prospects for Family Care in the European Union (Isbn:92-827-5360-3)* Det Europæiske Institut 2000.
- www.hagstova.fo
www.naerverk.fo
www.ahr.fo
www.logting.fo
- Hagstova Føroya
Nærverkið
Almanna og Heilsumálaráðið, Hans Pauli Strøm , røða hildin á ráðstevnu 21.mars 2007
Fíggjarlógin 2007

Granskingardepillin fyri Økismenning
Jústabrekka 1
Postboks 159
700 Klaksvík

Spurnarblaðskanning Nærverkið – ein góð tænasta

Frágreiðing og vegleiðing til spurnarblaðið

Í samband við ráðstevnuna í Norðurlandahúsinum 21. mars 2007, har evnið er *Hvat er ein góð tænasta?*, hevur Nærverkið heitt á Granskingardepillin um at gera eina kanning, millum øll tykkum, ið starvast í Nærverkimum.

Kanningin skal geva svar uppá, hvat tit sum starvsfólk á Nærverkinum meta verða eina góða tænasta, og hvussu tit meta at tænastan kann gerast betur. Endamálið við kanningini er, at skapa eitt felngs útgangsstoði, fyri øll ið starvast innan Nærverkið, soleiðis at hetta kann gerast ein tænastustovnur, har starvsfólkið trívist og brúkarin er nøgdur.

Fyrí at fáa eina góða kanning, krevur tað, at so nógv sum tíl ber svara hjálagda spurnarblað. Tí skulu ikki skriva tykkara navn nakra staðni, tí kanningin er í trúnaði. Men neyðugt er tó at tit nevna, tænastuokið tíl starvast innan fyrí. Fyrí at hetta ikki skal geva úbending á hvaðani ein er, hava vit valt at bjáta Feroyur upp í trý økið 1. Norðurokið, 2. Miðokið og 3. Suðurokið. Víst verður til hvørjar bygdin/býir hoyra undir tey ymisku økini.

Soleiðis ber tú teg at!

Gev tær góðar stundir! Tað hevur stóran týdning, at tú lesur spurningin væl igjøgnum, áðrenn tú svarar. Nakrir spurningar eru settir upp við svurmøguleikum: í stóran mun, í ávisan mun, o.s.fr. Hver einstakar spurningur skal svarast við at seta ein kross í ein av móguleikum, ið tú fært at velja innillum.

Takk fyrí!

Spurnarblað til starvsfólkið á Nærverkinum					
1. Aldur:	upp til 25 ☐ 26 - 35 ☐ 36 - 45 ☐ 46 - 55 ☐ eldri enn 56 ☐				
2. Útbúgving:	Sjúkræktarfræðingur ☐ Námsfræðingur ☐ Heilsuástoðingur ☐ Heimahljálpari ☐ Hálparfólk ☐ Annað ☐				
3. Tækastuækið:	Heimataækastan ☐ Trívnaðartækastan ☐ Stuðulstækastan ☐ Barnatækastan ☐ Meginskrivstofan ☐				
4. Starvsækið:	1. Norðursækið ☐ 2. Miðsækið ☐ 3. Suðursækið ☐ (Sjá uppbyggingu niðanfyrir) 1. Norðbyggjar og Eysturoy 2. Streymoy, Vágur, Mykines, Hestur, Nólsoy 3. Sandoy, Skúvoy, Suðuroy				
5. Meir tú, at tú veitir eina góða (nøktandi) tækastu?	Ja ☐ Nei ☐ Lutvíst ☐ Svarar tú „Ja“ far til sp. 6 Svarar tú „Nei“ far til sp. 7 Svarar tú „Lutvíst“ far til sp. 6 og 7				
6. Hvar er orsækin til, at tú veitir eina góða(nøktandi) tækastu? (set 1 kross á hvørji reglu, t.v.s. við bæði a, á, b, d, e, f, g)					
	Í stóran mun	Í ávísan mun	Í minni mun	Als ikki	Veit ikki
a) Tíðin til brúkaran	☐	☐	☐	☐	☐
á) Fysiska arbeiðsumhvørvið	☐	☐	☐	☐	☐
b) Sálarlíga arbeiðsumhvørvið	☐	☐	☐	☐	☐
d) Leiðslan	☐	☐	☐	☐	☐
ð) Greiðar arbeiðsuppgávur	☐	☐	☐	☐	☐
e) Faldigur-/persónligur ferleiki	☐	☐	☐	☐	☐
f) Eftirútbúgvingar	☐	☐	☐	☐	☐
g) Lønarviðurskipti	☐	☐	☐	☐	☐
7. Hvar er orsækin til, at tú ikki veitir eina góða(nøktandi) tækastu? (set 1 kross á hvørji reglu, t.v.s. við bæði a, á, b, d, e, f, g)					
	Í stóran mun	Í ávísan mun	Í minni mun	Als ikki	Veit ikki
a) Tíðin til brúkaran	☐	☐	☐	☐	☐
á) Fysiska arbeiðsumhvørvið	☐	☐	☐	☐	☐
b) Sálarlíga arbeiðsumhvørvið	☐	☐	☐	☐	☐
d) Leiðslan	☐	☐	☐	☐	☐
ð) Greiðar arbeiðsuppgávur	☐	☐	☐	☐	☐
e) Faldigur-/persónligur ferleiki	☐	☐	☐	☐	☐
f) Eftirútbúgvingar	☐	☐	☐	☐	☐
g) Lønarviðurskipti	☐	☐	☐	☐	☐

Tá:	Í stóran mun	Í ávisan mun	Í minni mun	Als ekki	Veit ekki
a) - eg eri nægd/ur við mitt avrik	☐	☐	☐	☐	☐
á) - brúkarin sigur seg nægðan við mitt avrik	☐	☐	☐	☐	☐
b) - hafi brúkt mína fæklígu dygdir	☐	☐	☐	☐	☐
d) - eg nái teimum málum, ið sett eru	☐	☐	☐	☐	☐

9. Hverjir batar metir tú elga at vera gjerdir? (Radfest trý viðurskiftir)

1. _____

2. _____

3. _____

